

ŠIBENIKVI LIST

NEKAKO 00066
"DJELOSTOJE SVETA" VIZIJE IZOSTA

GLASILO SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA OPĆINE ŠIBENIK

GOD. XXVIII. BROJ 1348	IZDAVAČ: INFORMATIVNI CENTAR Šibenik, 29. srpnja 1989.	CIJENA 3000 DIN
---------------------------	---	--------------------

AKTUALNOSTI

Svesti pluralizam u zakonske okvire

Socijalistički savez mora postati jedan od oblika za izražavanje demokratskih prava svakog građanina, bez obzira na njegova ideološka, vjerska i slična shvaćanja. Razvijajući demokratsku kritiku i borbu mišljenja, »fronta« mora otvoriti vrata svakoj progresivnoj inicijativi, ali također imati strpljivosti da vodi dijalog i s onima s kojima se u svemu ne slaže

Sistem osnutka društvenih organizacija i udruženja građana »po prijavi«, na temelju jednakih kriterija za sve, značajan je prinos daljnjoj demokratizaciji međuljudskih i u kupnih odnosa te otklon od prakse odobrenja i dozvola. Vrijeme je da se shvati da u društvo koje želi biti socijalističko i samoupravno, građaninu ne treba nikakvo odobrenje da bi sudjelovao u javnom političkom životu. Takvo je stajalište izrazilo Predsjedništvo Socijalističkog saveza Hrvatske u povodu ini-

cijative za izmjene i dopune Zakona o društvenim organizacijama i udruženjima građana u SR Hrvatskoj. Ozakonjenje političkog pluralizma nužno je ne samo poradi toga što to označava priznanje normalnog funkcioniranja civilizacijskih tečevina, već i zato što ćemo u protivnom imati divlji, odnosno anarhičan politički pluralizam, koji objektivno ne može biti produktivan, ni djelotvoran, a iza zivat će stalne konflikte.

Obnovljeni zakon prijeko je potreban i zato da se uklone barem neki od postojećih nesporazuma. Jer, po vulgarnom tumačenju postojeće regulative proizlazi da je dopušteno sve ono što nije izričito zabranjeno. Međutim, to bi značilo, u stvari, legalizaciju višestranačkog sistema, što je u srazu s temeljnim odrednicama našeg društvenog ustrojstva.

Socijalistički se savez mora prvenstveno zalagati za jednakost u reguliranju prava građana na udruživanje. Optimalna varijanta bila bi takva da se uspostave takvi odnosi koji građane dovode u ravno pred državni organ. Ako želi pridonijeti jačanju pravne države »fronta« bi mogla inzistirati da se preciznije izraze norme koje bi navele slučajeve u kojima se udruživanje ne bi dopustilo.

Politički pluralizam, koji je na našim prostorima već postao objektivna realnost, uz

ostalo, može biti djelotvorno sredstvo protiv homogeniziranja i apsolutiziranja državne i druge birokracije, protiv njenog osamostaljivanja kao snage izvan i iznad društva. Politički pluralizam također snažno utječe na javnost rada te potiče efikasnost društvene kontrole i odgovornosti nosilaca javnih i drugih funkcija, te organa vlasti i odlučivanja. To je jedan od snažnih lijekova za sprječavanje birokratizacije da kroji sudbinu ljudima i oblikuje socijalizam po vlastitu »metru« i ukusu.

Uz sve rezerve i eventualna neslaganja s inicijativama za oživotvorenje stranačkog pluralizma bilo bi krajnje štetno izbjegavati dijalog. Još opasnije bilo bi nosioce tih inicijativa proglašavati neprijateljima društva i socijalizma. Jer ne može se govoriti o slobodi iznošenja misli, ako ona nije zajamčena onima koji ih iznose.

Socijalistički savez, sa svoje strane, mora u većoj mjeri postati jedan od oblika za izražavanje demokratskih prava svakog građanina, bez obzira na njegova ideološka, vjerska i slična shvaćanja. Razvijajući demokratsku kritiku i borbu mišljenja, »fronta« mora otvoriti vrata svakoj progresivnoj inicijativi, ali također imati strpljivosti da vodi dijalog i s onima s kojima se u svemu ne slaže.

O. R.

Velika slavlja

Najsvečanije Dan ustanka naroda i narodnosti Hrvatske proslavljen je u Cistoju Velikoj. Nakon svečanog narodnog zбора na kojem su govorili Mile Pešić, predsjednik i Živko Storić, tajnik mjesne zajednice, te Fabijan Vidović, sekretar Općinskog komiteta Saveza komunista Šibenik, stanovnicima tog kraja na upotrebu je predana nova, suvremeno opremljena ambulanta, a od praznika Cista Velika i još nekoliko mjesnih zajednica s tog područja imaju i telefonsku vezu sa svijetom.

Dan uoči praznika, u Primoštenju je u rad pušten pogon za proizvodnju kruha šibenske »Krke«. Dan ustanka naroda i narodnosti Hrvatske svečano je obilježen i u Gračacu, Laškoviću, Danilu Gornjem i Danilu Birnju, u Vodici, na gradskom kupalištu Jadrija i to sportskim natjecanjima i kulturno-zabavnim programima. M. S.

Radost života

Piše: Nikola
URUKALO

USPA- LJENI POLITIČARI

Hoće li se napokon na užarenoj jugoslavenskoj političkoj sceni početi razgovarati o stvarnim problemima i mukama večne zaposlenih Jugoslavena? Ako je suditi po onome što je donio sam početak ovog tjedna, koji je nakon dugog vremena započeo znatno drukčijim stilom, odgovor na naše pitanje bi trebao biti — izgleda da hoće!

Kako je i red oglašio se najprije Socijalistički savez radnog naroda Jugoslavije za zahtjevom da se zatraži javna odgovornost za krajnju ugroženost osnovne egzistencije ogromnog broja građana Jugoslavije, a Vijeće Saveza Sindikata Jugoslavije, razmatrajući aktualni ekonomsko-politički trenutak zemlje zatražio je od SIV-a obaranje inflacije, a ne novi antiinflacioni program. Nakon svih nacionalno obojenih kavg i suludih obračunavanja koja su raspametila i cjelokupni jugoslavinski informativni prostor, nakon straha pred mogućom eskalacijom šovinizma i pod prijetnjom apsolutnog duhovnog siromaštva i krize normalnog razmišljanja, saopćenja dviju spomenutih društveno-političkih organizacija, mogu samo ohrabriti.

Najteža bitka koju vode građani i radnička klasa Jugoslavije bitka za bolje sutra i život prmjernan čovjeku, locirana je tako na pravi teren, daleko od onih oprobanih nacionalističkih kuhinja u čijim se loncima pokušava skuhati čorba mržnje, nepovjerenja i razdora. Napokon je odjeknulo, javno, jasno i glasno da je dužnost svih organa od općine do federacije da se maksimalno angažiraju na onemogućavanju svih monopolističkih drskosti, ucjena i iznudivanja. Životni standard se mjeri korom kruha, socijalna zategnutost je na vrhuncu i prijeti da eksplodira, a put u reforme je otvoren i na njemu se treba naći što prije, kaže se u spomenutim saopćenjima.

I, eto sad pravih tema. Eto prostora za trošenje silne energije čije je tokove neka nevidljiva ruka, sklona sijanju raznih podjela i podvala, skrenula perfidno i vješto sa suštine umatajući upravo tu bitnost u oblandu formalnosti.

Zar tako naznačene činjenice i stvarni, životni i svakodnevni problemi, od kojih boluje barem polovina stanovnika Jugoslavije, nisu stvari sa kojima bi trebalo na tapet i to počevši od samog državnog vrha? Jer, nastranu sve naše nacionalne diobe i povrijeđeni ponosi ili probuđene svijesti, nastranu i sve one političke gluposti o ugroženosti i potčinjenosti jednih u odnosu na druge, to je zaista manje bitno u stvorenom okruženju da ima puno onih kojima i pored poštenog rada u poduzeću i kruh luksuzna roba. O tome bi valjalo znatno više govoriti i zbog toga proizlaziti rješenja, a manje se paliti i optuživati radi priča kojima se normalan i civiliziran svijet slatko smije. Valjalo bi se konačno okrenuti pravim vrijednostima i mjerilima dok nisu izgubila potpun smisao, jer upravo u njima leže svi izlazi, a vjerojatno i sva reformrska rješenja.

Uostalom, i situacija u proizvodnim pogonima šibenskih aluminijskih potvrđuje da gomila niskih nacionalističkih udarača nije niti za milimetar zaustavila ili smanjila proizvodne planove i skrenula pažnju sa brige za još boljim radom. O nacionalizmu i svemu što on iza sebe vuče se, naravno, priča i razglaba, ali daleko, zaista daleko više se govori o niskim zaradama, padu životnog standarda, sve pogubnijem divljanju cijena, inflaciji...

Isto je i u kruševačkom »Miloju Zakiću« tvrde predstavnici ražinskog sindikata koji su se upravo odande vratili. Isti problemi, iste boljke i iste muke.

Kažu, razgovarali smo i o nacionalizmu i svim sramotnim i mučnim slikama koje su posljednjih dana stizale u naše domove i plašile ljude. Ali, uvijek su takvi razgovori završavali sa onim pravim problemima oko standarda, malih zarada, bogaćenja mimo rada, svih naših ludosti i promašaja kao i mogućnostima izlaska iz takvog začaranog kruga.

Dakle, nacionalizam ili priča o boljem životu?

Stvari su, barem kada je o tome riječ, posve jasne. Treba samo, pa makar to bilo i sa pola uha, oslušnuti ono o čemu priča običan narod.

Tu lekciju, izgleda, većina naših uspaljenih političara ili nije stigla naučiti, ili ju je jednostavno zaboravila.

DRUGA RUNDA

Čarobni željezni štapići

I da protiv (u većini slučajeva — svjesnih) prekršaja (i prekršitelja), u mjesto riječima, željezom valja ići tj. konkretnim zabranama i ogradama — i na obali, i u starom jezgru grada, svugdje gdje se za to ukaže prilika

Koliko hirovitost cijena, toliko i nestašice pojedinih artikala nespokojstvom rezultiraju.

I postaju preprekom važnim društvenim akcijama i namjerama.

Eto, čemu sve zalaganje i nastojanje direktora šibenske »Tržnice« da na ulazu u Novu tržnicu postavi željezne štapiće i tako spriječi najezdu »limenih konja« u zaista skućeni tržni prostor kad željeznih štapića, kao spasonosnog (i jedinog) rješenja, nema na tržištu. Tako su barem kazali odgovornici iz »Kamenara, specijalizirane organizacije baš za te stvari. Srećom, dodali su drugovi iz »Kamenara«, željezni štapići će se ipak pojaviti u opticaju i bit će na vrijeme postavljeni na južni (i jedini) ulaz gradske pijace. Pa će tako odahnuti brojna (nemotorizirana) armija ovisnika o najvećoj ponudi na jednom mjestu u gradu. A bome i gradonačelnik koji ubuduće, prilikom redovitih obilazaka grada, neće nailaziti na prometni nered na najzelenijoj gradskoj površini. Za razliku od drugih, recimo, gdje, usprkos predsjedniko-

vom upozorenju, nije došlo do bitnih pomaka. Dapače, stanje se na mnogim mjestima (parking, preprodaja »suvenera« i sl.) pogoršalo. U sve se to baš ovih dana mogao uvjeriti ne samo predsjednik grada, već i predsjednik općinske vlade, oba u pratnji inspeksijskih i inih službi?

I što zaključiti na osnovu konkretnih primjera?

Što do li da riječi, pa makar bile i predsjedničke, ostaju samo riječi, a štapići, po sebo željezni, da autorite-

tom zabrane zračne i stvarnu promjenu u ponašanje građana znače!

I da protiv (u većini slučajeva — svjesnih) prekršaja (i prekršitelja), umjesto riječima, željezom valja ići tj. konkretnim zabranama i ogradama — i na obali, i u starom jezgru grada, svugdje gdje se za to ukaže prilika.

A to što će željezni štapići (i ograde) izmijeniti ugođaj (i moguće) sliku grada, ne smeta — slike su i tako promjenljiva kategorija.

Refleksi tjedna

Piše: Petar
GARDIJAN

U korist vlastite štete

Kolika je inicijativnost i poduzetnost naših »privatnika« naspram društvenog poduzeća vrlo uvjerljivo nam govori napis iz prethodnog broja Šibenskog lista »Radnje u korist vlastite štete«.

U današnjoj inflaciji koja ozbiljno prijeti da čitavo društvo dovede na ivicu opstanka, u toj strašnoj trci cijena snalažljivi, sada istina rijetki, privatni trgovci zahvaljujući, slabostima društvene konkurencije ostvaruju kako kaže autor pomenutog teksta, značajne zarade.

Zanimljivo je, ali i ne začuđujuće, da je većina tih »privatnika« do jučer bila u radnom odnosu svoje konkurencije i da ni približno nisu iskazali ovu današnju inicijativnost i poduzetnost. Ovi »praktični primjeri« dovode nas do spoznaje da se uspostavljena tromost, neinicijativnost i nepoduzetnost društvenih poduzeća pod hitno mora mijenjati. Odnosno, društvena poduzeća moraju postati znatno efikasnija i racionalnija da bi se mogla nositi s privatnom konkurencijom. Ovdje bi se mogli zapitati koliko će svako otežanje sa uklanjanjem uspavnih klanovskih struktura, i neefikasna i neracionalna organizacija rada društvenih poduzeća pomoći da se privatna konkurencija tržišno ustabilji i ekonomski ojača? Rečeno riječima autora pomenutog teksta koliko će društvena poduzeća raditi u korist vlastite štete.

Nas ovdje ne bi smjelo zabrinjavati privatna inicijativa i poduzetništvo jer su se u pozitivnom dokazali stoljećima kroz razvoj proizvodnih snaga razvijenih zapadnih zemalja. Snaga privatne inicijative i poduzetništva neminovno će, prije ili kasnije, natjerati okoštale strukture društvenih poduzeća na promjene u pozitivnom smislu. I same

će postati inicijativnije i poduzetnije a što će biti u njihovom i opće društvenom interesu. Kod kojeg poduzeća, kako i kada će se to desiti ostaje da vidimo.

Naša praksa kao i praksa drugih socijalističkih zemalja je svojim zaostajanjem u privrednom razvoju i standardu življenja pokazala opću okoštalošću i zato stvorila nužnost promjena. Sa privrednom, društvenom i političkom reformom raskinut ćemo s dosta dosadašnjih grešaka i zabluda, ali da ne bi upali u nove buduće prakse ćemo morati graditi na sučeljavaju različitih ideja, stavova i teorija.

Mnogi od naših današnjih »privatnika« s malim privatnim kapacitetima će po logici oplodnje kapitala postati vlasnici velikog kapitala, veliki poduzetnici i ne samo u jednoj djelatnosti (trgovini, ugostiteljstvu, poljoprivredi i dr.) već istovremeno će ulagati svoj kapital svuda gdje se ostvaruje visoka zarada — profit. Sigurno će kao i ostali privatnici u razvijenom svijetu koristiti najnaprednijim tehnologijama kupujući ih ili ih umjesno »kradeći« za svoju ali i opću korist. Sigurno će koristiti i birati najsposobnije stručnjake za rukovodioce svojih sektora i pogona a njihovom kreativnosti će nastojati motivirati kao i što će vrijedne radnike nagradivati, a slabijih se oslobađati.

Složiti ćemo se da ovakve promjene vode ka privrednom i opće društvenom napretku. One će postojeće uspavale, ustoličene strukture dovesti do lomova i šokova. Time se moramo suočiti jer je to sudbina i cijena društvenih promjena za ulazak u svijet razvijenih.

Na kraju i »Radnje u korist vlastite štete« su samo primjer, dijelac naše sudbine i cijena za raskidanje uspostavljenih okova.

KAKO ŽIVE I RADE INVALIDI RADA?

Zašto se invalidi „poštapaju“?

Prema nekim istraživanjima u Jugoslaviji ima preko milijun invalidnih osoba. Tokom godine svakog dvadeset i drugog Jugoslavena na radnom mjestu zadesi nekakva nesreća. Godišnje na poslu pogine oko 500 radnika, a više od 300 tisuća radnika lakše se ili teže ozlijeđi. Jugoslavija je jedinstvena zemlja u svijetu koja ima više invalidskih nego starosnih umirovljenika. Nažalost, uzroci ovakvog teškog stanja koje se i dalje produbljava, kod nas još uvijek nisu istraženi. Nadalje, rezultati istraživanja provedenih u SR Njemačkoj pokazuju da jedna srednje teška ozljeda na radu tamošnju firmu »košta« 12 tisuća maraka, dok smrtna ozljeda na radu ima vrijednost od 7500 radnih sati.

U Jugoslaviji je, prema podacima objavljenim krajem prošle godine, jedna sto postotna invalidnost »koštala« 500 starih milijuna. Naravno da je osnovno pitanje više nego jasno: kome se isplati ulagati u preventivu i zdravstvenu zaštitu radnika, kad je daleko lakše umjesto bolesnog i djelomično nesposobnog primiti novog i zdravstveno sposobnog radnika. Takva logika pretvorila je mnoge kolektive u svojevrsne laboratorije za proizvodnju invalida rada koji su ni krivi ni dužni postali balast upravo u onim radnim sredinama u kojima su proveli veći dio svog radnog vijeka.

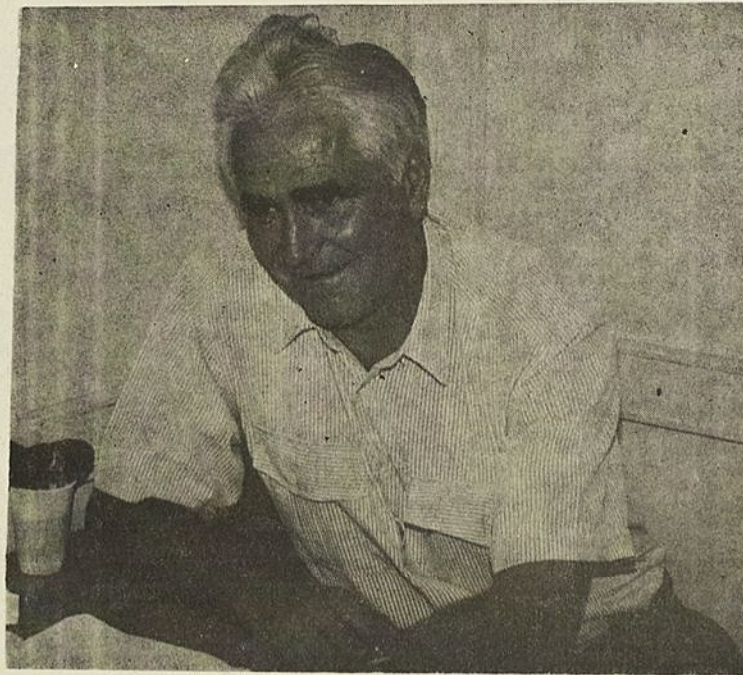
Kako se u najvećem šibenskom kolektivu, SOUR-u industrije aluminijske »Boris Kidrič«, nose s tim, i za razinske prilike, veoma teškim problemom, pitamo Nikolu Budimira, predsjednika Sekcije invalida rada SOUR-a.

— Taj problem iz dana u dan postaje sve teži. Približavanjem tržišnih uvjeta rada situacija postaje sve gora, jer su invalidi prvi na udaru i svakom su postali suvišni iako su veliki dio svog rada i svoje mladosti ugradili u sve ono što danas imamo. Istina, ovdje u SOUR-u se otišlo malo dalje u rješavanju ovog problema, pa tako naši invalidi zadržavaju isti osobni dohodak bez obzira na to gdje ih se raspoređi, ako su navršili 10 godina radnog staža na poslovima na kojima su stekli invaliditet, ili 5 godina na

NEADEKVATAN NAZIV

Točno je da naziv invalidi rada nije adekvatan, jer se radi o radnicima za preostalim radnim sposobnostima ili radnicima koji nisu više u stanju obavljati one poslove koje su obavljali prije nego im je ustanovljeno oboljenje. Termin invalidi rada upotrebljava se radi lakšeg komuniciranja i to je na neki način postalo ustaljeno pravilo, kaže Nikola Budimir.

radnim mjestima na kojima se računaju beneficirani radni staž. Isto tako svi oni radnici koji su doživjeli nesreću na radu ili je kod njih ustanovljeno profesionalno oboljenje, zadržavaju isti osobni dohodak, bez obzira na dužinu radnog staža i sistematizaciju radnog mjesta na koje su raspoređeni, kaže Budimir.

NEMOĆNE KOMISIJE

Invalidnih osoba u SOUR-u industrije aluminijske nije mali broj. Oko 600 radnika posjeduju rješenje invalidske komisije SIZ-a MIORH-a da više nije sposobno raditi na poslovima i radnim zadacima na koja su primljeni. Od toga broja 46 radnika još uvijek čeka da bude raspoređeno, dok 44 radi skraćeno radno vrijeme. Ostali dio radnika invalida je raspoređen unutar cijelog SOUR-a i upravo to raspoređivanje čini se u ovom trenutku predstavlja najveći problem.

— Točno tako, kaže Budimir, jer odluke Komisije za raspored invalida rada malo tko poštuje i malo ih se tko pridržava. Mnogi radnički savjeti jednostavno ne žele prihvatiti rješenje Komisije iako su radnici koji se raspoređuju u novu sredinu za te poslove sasvim zdravi i sposobni. Stoga se i zalažemo za izmjenu nekih članova postojećeg Samoupravnog sporazuma o invalidima po kojima bi neargumentirano odbijanje prijedloga Komisije bilo eliminirano. Mislimo da je Komisija daleko najkvalificiranija za donošenje odluka o novom rasporedu oboljelih radnika.

Ovom pridodajemo da takva ne-definirana politika dovodi do gotovo apsurdnih i smiješnih situacija u kojima najveće žrtve, naravno, ispadaju invalidi rada. Tako nam bivši elektrolizer Rajko Đurica priča kako je i pored rješenja Komisije da više nije sposoban za rad u pogonu s posebnim uvjetima rada ponovnim rasporedom dospio u drugi pogon, ali koji je isto tako s posebnim uvjetima rada. Sličnu sudbinu je doživio i ljevač Niko Slavica koji je pored odluke Komisije da je raspoređen na poslove čuvara garderobe u svojoj radnoj jedinici još uvijek obavlja poslove pomoćnog radnika u drugoj

radnoj jedinici. I to nije sve. Svi radnici koji su se nalazili kod kuće i čekali da im radna organizacija osigura novo radno mjesto ostvarili su na Sudu udruženog rada, pravo na nadoknadu osobnog dohotka za sve vrijeme provedeno na čekanju. Ovakve odluke Suda, pre-

ULAGANJA U PREVENTIVU

Osnovno je pitanje kome se isplati ulagati u preventivu i zdravstvenu zaštitu radnika kad je daleko lakše umjesto bolesnog i djelomično nesposobnog primiti novog i zdravstveno sposobnog radnika. Ovakva logika pretvorila je mnoge naše kolektive u svojevrsne laboratorije za proizvodnju invalida rada.

ma kojima je radna organizacija dužna da u roku 6 mjeseci pronađe adekvatno radno mjesto za svakog invalida rada, donijela je tim radnicima odštetu od nekoliko milijardi starih dinara.

GDJE SU RJEŠENJA?

Naravno da je nezadovoljstvo obično. Radna organizacija isplaćuje visoke odštete, gubi radnike koji su i dalje sposobni za rad, a s druge strane među zdravim, ali i oboljelim radnicima stvara se otvoreno nezadovoljstvo. Sto, dakle, uraditi?

— Rješenja ima, samo treba pametno raditi, kaže Budimir. Jedan od prioritarnih zadataka je izgradnja zaštitnih radionica i mi smo se ovdje dogovorili da ćemo iz dohotka SOUR-a izdvojiti jedan posto za tu namjenu. U Skradinu je izgrađen jedan mali pogon za finalizaciju aluminijske gdje je zaposleno tridesetak invalida rada, očekujemo da ćemo početkom sljedeće godine zaposliti još oko pedesetak radnika s umanjenom radnom spo-

Problem invalida postaje sve teži. Približavanjem tržišnih uvjeta rada situacija postaje sve gora, jer su invalidi prvi na udaru i svakom su postali suvišni iako su veliki dio svog rada i svoje mladosti ugradili u sve ovo što danas imamo. Istina, ovdje u SOUR-u se otišlo malo dalje u rješavanju ovog problema, pa tako naši invalidi zadržavaju isti osobni dohodak bez obzira gdje ih raspoređili, ako su navršili deset godina radnog staža na poslovima na kojima su stekli invaliditet, ili pet godina na radnim mjestima na kojima se računaju beneficirani radni staž — veli NIKOLA BUDIMIR, predsjednik Sekcije invalida rada SOUR-a »B. Kidrič«

sobnosti u zaštitnoj radionici koju će graditi Centar za aluminijsku. Naglašavam to je samo dio mogućnosti, jer nama trebaju produktivni programi, ali i planovi razvoja koji neće zanemariti takvu mogućnost i realnost da su ljudi podložni trošenju i imaju vijek trajanja.

Pored toga znatno više pažnje treba posvetiti preventivnoj zaštiti, reći će nam socijalni radnici Zora Buličić i Ljubo Skarić. Odatle su proizašli svi naši problemi, jer preventivna zaštita radnika i radnih mjesta je katastrofalna. Dok su u neposrednoj proizvodnji, u pogonima i među radnicima koji uglavnom rade u trosmjenskom radu, ne učine bitnije pomaci u smislu preventivnog djelovanja svih

SUDSKI SPOROVI

Svi radnici koji su se nalazili kod kuće i čekali da im radna organizacija osigura drugo radno mjesto ostvarili su na Sudu udruženog rada pravo na nadoknadu osobnog dohotka za sve vrijeme provedeno na čekanju. Ovakve odluke Suda, prema kojima je radna organizacija dužna da u roku 6 mjeseci pronađe adekvatno radno mjesto za svakog invalida rada, donijela je tim radnicima odštetu od nekoliko milijardi starih dinara.

službi, računajući i socijalne radnike, dotle je teško i očekivati da će problem invalida biti riješen ili barem zadovoljavajuće umanjen.

N. URUKALO

ULJEM I VINOM DO PRVIH „ŠTRUMENATA“

Uz Dan ustanka naroda i narodnosti SRH Primoštenci su ove godine obilježili i vrijedan jubilej kulturnog amaterizma — 60. godišnjicu svoje limene glazbe. Tim povodom razgovarali smo s aktualnim maestrom Ivom Furčićem.

— Prije 60 godina Primošten je slovio kao osrednje selo težaka i ribara, ali se među brojnim ambicijama brzog kulturnog razvoja još podosta ranije javila ne samo želja nego bih rekao čak kao potreba za osnivanjem duhačkog orkestra ili jednostavno glazbe. Najteže je, naravno, bilo kako smoći sredstava za nabavku 20 instrumenata, plaćati kapelnika i osigurati ostale izdatke. Pa ipak, na inicijativu nekolicine naprednijih i reklo bi se manje od siromaštva plašljivih Primoštenaca pokrenuta je akcija da se prikupe milodari za kupovinu toliko željenih »štrumenata«. Rijetko koje domaćinstvo da se nije odazvalo, da nije dalo svoj prilog. Dakako, mnogo češće u ulju i vinu nego u novcima. Početkom 1929. tim je sredstvima nabavljen potrebit broj glazbala, angažiran stručni voditelj, tadašnji kapelnik u šibenskoj glazbi, inače trogirski dirigent i skladatelj ANDRIJA SENTINELA koji je u relativno kratkom roku obučio prvu skupinu glazbenika koja je već te 1929. imala prve javne nastupe.

— Od tadašnjih 29 glazbenika neki su još u životu?

— Na žalost, samo njih petodica su među živima. Dobar broj ih je stradao u ratu i nestao zajedno sa svojim »štrumentima« s kojima su otišli u partizane. Preostali dio glazbala na zahtjev Komande mjesta Šibenika, a nakon pa-

da fašističke Italije, predat je za potrebe narodno-oslobodilačke vojske i nikad nije vraćen Primoštenu. Primoštenicima poslije rata nije preostalo ništa drugo nego da ponovno sakupe priloge, opet u glavnom u »naturi« (a to je ovdje vino i ulje), te kupe nove. No, pripomogli su i naši iseljenici, a čak je zabilježeno da je i pokojni predsjednik prilog. Pod vodstvom maestra Borisa Gelpia obučeno je Republike drug Tito dao svojih novih dvadeset glazbenika od kojih su neki kasnije postali i profesionalci. Od tada glazba nije imala više prekida u svom radu.

Današnji sastav primoštenske glazbe čine 42 glazbenika. To su pretežno učenici osnovnih ili srednjih škola. Premda se radi preko cijele godine i mada se ulažu napori za postizanje većih kvaliteta naročito uspjeh se ne postiže. Razlog je ponajviše u tome što se sastav mijenja gotovo svake godine. Odlaze uglavnom radi nastavka školovanja oni koji su počeli valjano muzicirati i nešto naučili, a dolaze novi, opet početnici. To određuje i repertoar koji se uglavnom mora prilagodavati i uzrastu i kvaliteti glazbenika. No, to je, reklo bi se, normalna pojava u svim amaterskim društvima, ali je nenormalno da je iz godine u godinu sve manje i manje interesa za bavljenje amaterizmom. Što će biti sutra ne zna se, ali se s pravom može vjerovati da Primoštenci neće olako dopustiti da dođe u pitanje rad i postojanje njihove glazbe tim više što je ona u proteklih 60 godina toliko srasla s njima samima da je postala dio njih bez kojeg bi se teško o-bikl.

J. PETRINA

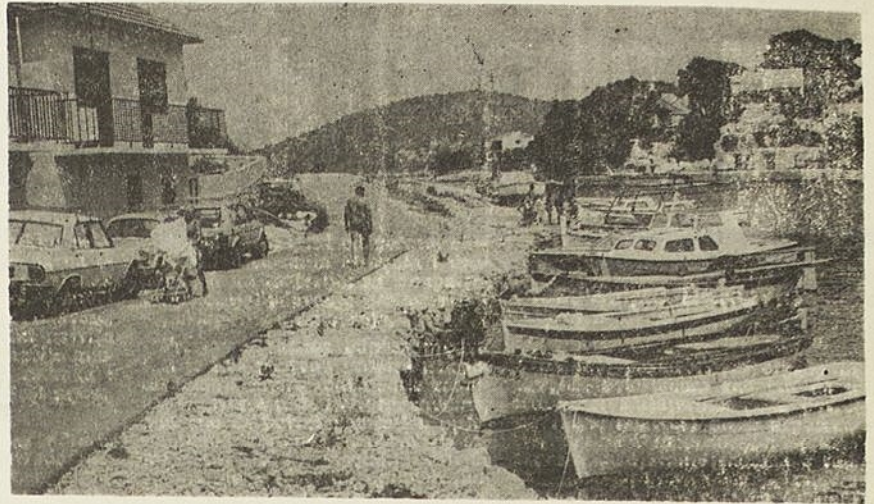
Pjesma „ogrnuta“ mirisom pečene ribe

Zdenko Brusić je vanredno pribran, staložen čovjek. I studiozan arheolog. Znamo to (barem donekle), pa ipak pokušavamo ga iritirati. Pitamo: nije li podmorska arheologija »spora« kad je, među ostalim, pretjehu pljačkaši podmorskih vrednota?!

— Cujte, niste u pravu. Prije svega podmorska arheologija pretpostavlja da se raspolaže ne samo dobrom, svremenom tehnikom, već i s dosta novca. Treba, doista, dosta sredstava. Eto, da bi se obradio kompletan brodolom, da bi ga se istražilo i zatim pronađene predmete konzerviralo, valja utrošiti (premda je to teško ovako iznosima predočiti, jer mnogo toga ovisi o čemu se, i na čemu, radi) najmanje trideset milijuna dinara. A, znate, u podmorju se, zbog prirode posla, radi puno sporije. Po medicinskim normativima ronilocu je dozvoljeno (pod pretpostavkom da je nalazište 30 metara pod morem) da na dnu radi u jednom silasku najviše 25 minuta. Budući da se u toku jednog dana može roniti samo dva puta, onda nije teško izračunati da momčad od 16 ljudi u jednom danu može na podmorskom arheološkom lokalitetu raditi najviše pet sati. Usporedbe radi ti isti arheolozi na kopnenim istraživanjima, ako se radi po osam sati (a radi se, vjerujete, i više) »izbacuju« normu od 48 sati! Ali, moram se složiti s konstatacijom da gusari nisu spori, jer me je u to osobno uvjerila činjenica da niti jedan od 40-tak arheoloških lokaliteta što sam ih dosad istraživao, nije bio intaktan!

Arheološki je posao interesantan i izuzetno naporan. To kaže Zdenko Brusić, a mi se, zašto ne, slažemo. I pretpostavljamo da nije »suh« vic da se, pri iznenadnom susretu s morskim psom, plivač-lutalica može oznojiti pod morem. To se dogodilo Zdenku Brusiću kad se, kao student sudionik u istraživanju kompleksa rimske vile u Mullinama na otoku Ugljenu, otisnuo u lov na ribu. A tih kavala, šaraga, plca, salpa itd bilo je (oko otočića Jidule) u izobilju — da se zoru dočekivalo s pjesmom ogrnutom u miris pečene ribe.

J. VESELIĆ

ZAROBLJENICI NENARUŠENOG SKLADA

NEKAD U SKLOPU TROGIRSKOJE, A DANAS ŠIBENSKE OPĆINE, RAZANJ JE, ČINI SE SAMO SVOJ — ILI BAR PREPUŠTEN SEBI I MJESTANIMA — NJEGOVI ZALJUBLJENICIMA I NEZADOVOLJNICIMA, ISTODOBNO.

Ima, doista, mjesta i za jedno i za drugo. Čiste, prelijepe uvale, još čistije more, prirodi nenarušen sklad — razlozi su gotovo zaljubljeničke prisnosti mještana sa ovim

mjestom, na izmaku šibenske općine. Međutim, ono prestaje nadomak ovdašnje rive, uporedo sa spornim stepenicama i dijelom neasfaltiranog puta... Oštri dalmatinski kamen, u ovom slučaju, ne upućuje na žalost na prirodni sklad, već žiteljski nesklad. Otuda, valjda, i sve brojnije komunalne poteškoće.

Mračno mjesto, jer ulične rasvjete u Ražnju nema, skriva noću dosta toga, ali mještani (njih dvjestotinjak) i sve brojniji vikendaši (čak ih

je pet puta više od stalnih žitelja) htjeli bi Ražanj što ljepšim pokazati i na svjetlu dana (a i noći!). Neke akcije u tom pogledu već su organizirane, a sve će (isključivo) ovisiti o prilivu sredstava mjesnog samodoprinosu. A to, opet, potvrđuje onu prvu konstataciju da je Ražanj prepušten sam sebi. Sa jednom prodavaonicom, trafikom i poštanskim sandučetom, na sreću ne i napušten.

D. SOKO

Zaštita maslina

Čuo sam da se masline mogu prskati nekom tekućinom protiv maslinove mušice tako da se prska samo jedna grana. Da li je to istina i može li se kupiti ta tekućina?

A. P. Primošten

Ta tekućina se zove Buminal, a nije otrov već mamac koji svojim mirisom privlači muhe, pa tako privlači insekticidom (otrovom) i to i maslinovu muhu. Da bi djelovao mora se pomiješati sa najbolje Lebaycidom, te se tako dobivena smjesa doda u 100 litara vode. Sa tako pripremljenom tekućinom može se zaštititi oko 1000 maslina. Tretirane masline su ova-ko zaštićene oko 15 dana.

Gore opisana metoda zaštite maslina, koja se zove zaštita zatrovanim mamcima, vrlo je povoljna, jer se prska samo jedna grana masline (treba paziti da to bude uvijek ista grana), pa je plod

masline praktički »neprskan«, odnosno na njemu nema ostataka pesticida. Primjenjuje se u svim razvijenim maslinarskim zemljama od Grčke do Španjolske i Francuske, tako je klasičan način prskanja cijelog stabla, osim kod starih maslina, praktički u tim zemljama napušten.

Kod nas se zaštita primjenom zatrovanih mamaca uspješno primjenjuje na Cresu i još nekim otocima gdje se tretiraju sve masline na određenom području, jer je upravo to uvijek djelotvornost metode, pošto se mora tretirati bar 1000 maslina u jednoj cjelini. Taj broj može biti i nešto manji ako su masline koje se tretiraju udaljene bar par kilometara od ostalih maslinika. Ako se tretira stotinjak maslina u moru od par tisuća maslina, metoda nema nikakvog uspjeha.

Dakle, može se zaključiti da je metoda suzbijanja maslina zatrovanim mamcima najbolja metoda zaštite maslina od maslinove mušice koja se danas u svijetu primjenjuje, ali za njenu uspješnost je potrebna dobra organizacija proizvođača maslina nekog područja, jer se moraju istovremeno prskati sve masline toga kraja. Kako kod nas takve organizirane proizvodnje, pa tako ni zaštite maslina nema, jer nosioci proizvodnje (zadruga, »Radeljević«) ne poduzimaju i ne ulažu gotovo ništa za unapređenje maslinarske proizvodnje, ova metoda

zaštite je u Dubrovačkom kraju praktički neprimjenjiva.

Ipak se par maslinara odlučilo da primjeni zatrovani mamac (Buminal se može nabaviti u Stanici za južne kulture), pa njih upozoravamo da prvu zaštitu moraju obaviti u naredna dva dana (22. i 23. 7.), a zatim prskanje treba ponavljati svakih 15 dana od sredine listopada.

„Rupe“ u tipičnom koloritu

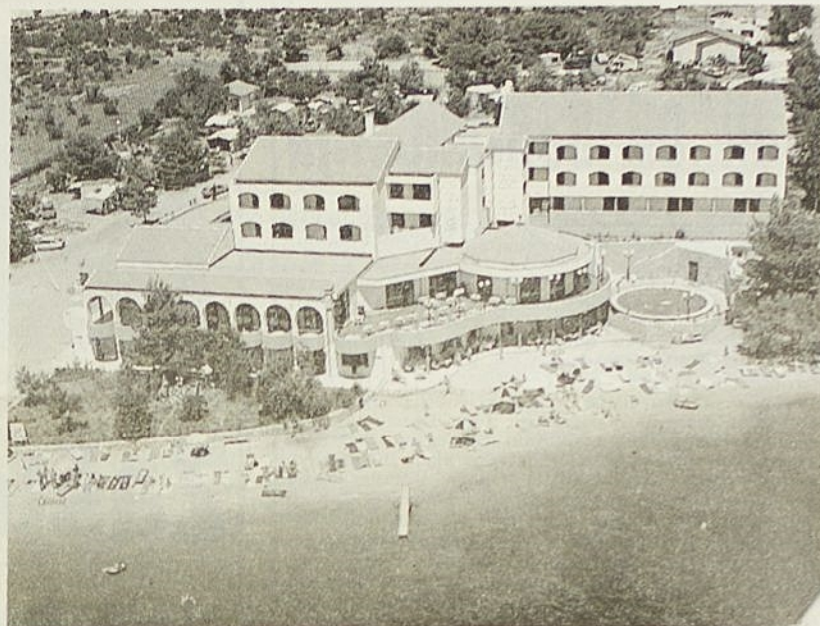
Sve je više »paradajz« a sve manje pravog turizma i ovdje, u Tribunju. Tu gdje je more još uvijek čisto, gdje je majka priroda bila podatnija nego drugdje, gdje bi se upravo stoga moglo bolje, više — samo da se zna i hoće! Ako treba negdje staviti veliki znak nejednakosti onda je to i ovdje: na jednoj strani privatno — raskošno, zbrinuto, uređeno, a na drugoj pak, društveno — ogoljeno, porušeno, prljavo. Tipično »naški« Nebriga, nehaj, ne može se, nema novaca. Tipični kolorit: u mjesnom poštanskom uredu repovi dugi, dugi, u dvojnim redovima, nakon morskog dvorišni tušing, ali s »te čicom«, prodavaonice — mravinjaci puni nezadovoljstva itd. itd.

Dokle? Dotle da su tribunjski turistički kapaciteti sada u srcu sezone tek upola popunjeni. A to više nije stvar osobne procjene, trenutnog »snimka« već službenog podatka što nam ga daje Valentina GRUBELIĆ, zamjenica šefa recepcije Turističkog biroa. Dakle s oko tisuću i po ležajeva i kamp jedinica Tribunj ovih dana bilježi sedam sto-

tina turista od kojih polovica (ili nešto više) inozemnih.

Iznajmljivanjem se ovdje bavi više od dvjesto mještana. Tisuću i četiristo kreveta u sobama, uglavnom druge kategorije i stotinu i dvadeset kamp jedinica u pet privatnih kampova. Uz njih i jedan društveni — Poljoprivredne zadruge Tribunj u kojem se smjestilo oko dvjesto kampista. Cijene su još koji dan (do 1. kolovoza) onakve kakve su dogovorene u Turističkom savezu općine. Dakle, u sobama prve kategorije 220.000, druge 170.000, a u apartmanima, zasad ih je 25, od 340 do 680.000, ovisno o broju kreveta. Sve to od 1. kolovoza povećava se za 40 posto.

Kulturne potrebe turista namirit će se i ovog ljeta TRIBUNIJADOM za koju se pobrinula Poljoprivredna zadruga Tribunj. Počela je 18. srpnja, a završava 10. kolovoza. U programu je najviše koncerata, a gostovali su već Uroš Dojčinović, klapa »Jadrija«, Miroslav Belamarić, 27. srpnja događala se uobičajena, a za 5. kolovoza priprema se tradicionalna Zamalinska, Tribunjska fešta. J. ERCEG

Potruga za vodom

Glavna karakteristika ovogodišnje turističke sezone u Pirovcu je prisutnost dvaju izrazitih suprotnosti — s jedne strane dupkom puni kapaciteti »Mirana« i njegovog autokampa i optimističke ocjene turističke žetve, a, s druge strane, niti približno popunjen privatni smještaj, pesimizam i nezadovoljstvo na licima radnika u tamošnjem tudističkom uredu koji ovu sezonu kratko i jasno ocjenjuju vrlo, vrlo lošom.

— U svim smještajnim kapacitetima u Pirovcu — kaže nam Frane Krnetić, šef recepcije turističkog ureda koji djeluje u okviru PZ »Pirovčanka« — prema posljednjim podacima boravi nešto manje od 4400 gostiju što je ispod prošlogodišnje razine. Domaćih gostiju je za čak 70 posto, a stranaca za sedam posto manje. Ovakvom situacijom smo krajnje nezadovoljni. Govori se sada o nekom turističkom valu a kod nas, u biro, je za posljednjih tjedan dana došlo svega pet stranaca tražiti smještaj. Zar to dovoljno ne govori? Međutim, dom nam broj gostiju opada, broj soba, a posebno apartmana u privatnom smještaju, raste. Tako smo prije tri godine ovdje imali svega četrdesetak apartmana a sada ih je dvjesto, što je nemoguće napuniti. Gostima koji dolaze u Pirovac smještaj u njima je preskup i oni traže nešto jeftino. Uz sve to je redukcija opskrbe vodom uzima svoj danak, tako nam svakodnevno dolaze gosti i tuže se što nema vode pa najčešće nakon nekoliko dana otkazuju smještaj.

Za razliku od ovakvih žalopojki, sveg a nekoliko stotina metara dalje u hotelu »Mirana«, nudističkom raj, sasvim drugačija priča. Da čovjek ne povjeruje da se radi o istom mjestu! Naime, još od prvog svibnja ove godine njegovi kapaciteti su puni, a tako će, najvjerojatnije, kako kaže Krste Barić, direktor »Mirana«, biti sve do sredine listopada. Već sada je, kako to turistički radnici, kažu, prodano 120 dana, a do kraja se sigurno biti više, jer se tek sada sklapaju aranžmani za rujanj i listopad. Usporedbe radi recimo da je prošle godine bilo prodano 100 dana pa je očito da će ovogodišnja sezona biti znatno uspješnija. Ona će tako »Miranu« donijeti ukupno neto milijun zapadnonjemačkih maraka.

— Postoji nekoliko razloga što posjećenost i turistički promet kod nas rastu — kaže Barić — Može to biti kvaliteta naših usluga ali i to što je ove godine nekoliko nudističkih hotela zatvoreno pa je potražnja veća. Naši kapaciteti su većinom prodani posredstvom zapadnonjemačke agencije »Oboene«, ali individualni gosti nam danonočno dolaze posebno u autokamp. Mnogi čak prespavaju na parkiralištu da bi sutradan, ako netko ode, uhvatili mjesto.

Zanimljivo je istaći da i domaći gosti pokazuju veliko zanimanje za boravak u ovdšnjem autokampu, pa čak i prilično skupom »Miranu«. Prema riječima Krste Barića svakog dana, učestali su pozivi domaćih turista koji traže

smještaj u »Miranu« ne pitajući uopće za cijenu.

Ponuda »Mirana« ove je godine obogaćena, organiziranjem slobodnog vremena i zabavom gostiju. Za to se brinu dva animatora koja goste uče različitim sportovima na vodi i za njih organiziraju različita događanja. Tako je prije nekoliko večeri bio u »Miranu« organiziran pravi, pravcati doček Nove godine s Djeđom Mrzom, Snjehom bijeličem i okićenom novogodišnjom jelkom. Organiziraju se uz to i maskenbali, večeri šansona, različite fešte...

Ali ovu turističku idilu u »Miranu« kvari jedan stari i sve izraženiji problem — krajnje nedostatna opskrba vodom. U Pirovcu je, naime, nedavno proglašen treći stupanj redukcije opskrbe vodom pa ona do »Mirana« uopće ne stiže. Zbog toga su prisiljeni vodu iz Vodica dovoziti kamionima. S dvanaest cisterni dnevno se doveze 1200 kubika vode što je za potrebe gostiju sasvim dovoljno pa se još nije dogodilo da su gosti ostali bez vode. Međutim, ovakav način snabdjevanja, kako ističe Barić, preskupo je rješenje i predstavlja veliki izdatak. Dnevno dovoz ode košta ništa manje nego 600 zapadnonjemačkih maraka. No, nešto bolje i jeftinije rješenje još uvijek nije na pomolu, a jedino što se ne bi smjelo dogoditi je da gost u »Miranu« osjeti redukciju vode jer bi to za »Miran« bilo mnogo skuplje.

D. FERIC

TELEFONSKA ZAKAŠNJE-NJA

Zbog, kako ističu u šibenskom PTT-u, kašnjenja u isporuci dijelova nove automatske telefonske centrale, u Pirovcu još nisu priključeni novi telefonski brojevi što je

tebalo biti napravljeno do ove sezone. Nova automatska centrala i novi brojevi po svemu sudeći proradit će tek početkom iduće godine.

REKONSTRUKCIJA VODOVODNE MREŽE

Velike probleme s vodoopskrbom Pirovčani će pokušati barem ublažiti rekonstrukcijom i popravcima postojeće vodovodne mreže. Zamjenit će se vodovodne cijevi novim i širim, čime bi se, kako ističu u Pirovcu, postići manje uštede i kod postojećeg dotoka vode. Radovi će početi nakon turističke sezone a organizirat će ih mjesna zajednica.

Što Osim radi u Vodicama?

U Vodicama, možete susresti podosta zanimljivih lica. Ovih dana se tamo odmara, recimo, trener evropskih prvaka, Božidar Maljković. Možete ga sresti u popodnevnom satima na teniskom kompleksu hotela »Olimpija«, budući da je »Božo«, pored supruge, djece i košarke, zaljubljen i u tenis!

— Vodice su prekrasne! Pravo mjesto za odmor — kratak je trener »Jugoplastike«.

Vidjeli su Vodičani i jednog košarkaškog profesionalca — Dina Radu. Mladi Splićanin, bio je u posjeti svom treneru, očito na posljednjem razgovoru, kako nam rekoše, prije puta u Boston. »Celtics« su, jamačno, ipak prevelik zaloga, a da mladi Splićanin ne bi »zagrizao«.

Bogme, i ljubitelji nogometa mogu vidjeti svoje ljubimce u Vodicama. Selektor jugoslavenske nogometne reprezentacije, Ivica Osim, na zahtjevanje je odmoru, kod svojih rođaka — Fržopovih! Po-

pularni »Svabo«, već godinama dolazi u ovo slikovito mjesto na odmor i uvijek ponavlja isto: »Ovo je poput bajke!«

Možda je put do eventualne pobjede protiv Skotske, u kvalifikacijama za SP, 6. rujna, već nađen, baš u Vodicama!

Uz to, često puta se na »baskettu«, nadu Šibenčani Kalpić i Gulin, Zagrepčani Gnjidić i Sućević, i sve to pomalo ukazuje, da su Vodice, osim turizma, postali ovih ljetnih dana i sportski centar. Z. K.

Pismo iz Drniša

Strah od sastančenja

Dosadile su nam kiše. Kada će, konačno, ljeto? Dosadile su žege. Kad će se sve ovo skupa rashladiti. Dosadile su nam cijene, dosadili svi nacionalisti, soviniisti sa svojim osvjedočenim glupostima i našim strahom od posljedica, a kod nas su posljedice nakon riječi brzo postajale kame, mrak, krv i bratoubilaštvo. Primitivcima je uvijek pedalj do sjekire. Kvazi intelektualci im daju »misaonu podlogu«, »povijesno opravdanje« itd. itd. Dok jednom ne bude i tako dalje...

Dosadile su nam cijene, razgovori o cijenama, razgovori o marki, saznanja o bogaćenju u sve izrazitijem siromaštvu. Godinama smo navikavani da jednako plaćamo rad i nerad, da imamo jednake ili slične plaće i da se jednako ponašamo i jednako mislimo. Sada nastaju lomovi u svijesti, ljubomore, ogovaranja, zlobe i zlobice. Tko će nas oprati i osvjestiti pod ovom zlatnom kupolom neba?

Besmisleno je već bilježiti da nam ovaj ili onaj forum nema kvoruma. Tko može doći na sastanak u paklu vrućine. Cemu nam sastajanja kada gubimo vrijeme, papagajskom upornošću ponavljajući fraze i frazetine, potvrđujući navodno umnost prethodnom govorniku. A sve bi se, zapravo, moglo riješiti za par minuta, ali dok se skupimo dok svi pokazemo da smo rodoljubi, da smo pametni, da smo jednodušni, da smo za to i za to, ode vrijeme neumljivo. Onda nije čudno što nam ljudi dobijaju alergije od sastajanja, pate od najave sastanaka, doživljavaju strahove od sastančenja. Godinama smo mjerili svoje vlastite aktivnosti i aktivnosti različitih organizacija po broju sastanaka. Tako smo stvorili sjedeću kulturu, neradnu, ispraznu i frazersku, naviknutu da se sastanci održavaju, a da rezultati nisu važni uopće. Sada smo skloni čak i osudama kad nam narod i pojedinci ne žele doći na nikakav sastanak. »Stalno fali taj drug Kvorum, pa neću ni ja više dolaziti« izjavio je jedan nadobudni drug. Da ne izigravamo umnost i poučavanja, jer i toga je svima puna kapa, morat ćemo zaista poduzeti sve da se izbjegne prazno sastančenje. Vidi opet, koliko su nam u glavi fraze, pa i ovdje zapisujemo pouke kao da smo na nekom sastanku, bože prosti.

Članovi KUD-a »Sloga« iz Pakova Sela otišli su na Smotru folkloru u Zagreb. Njih pedesetak nastupit će na Trgu Republike i u dvorani »Vatroslav Lisinski«. Uljepšani narodnim nošnjama Pakovčani će Zagrebčanima prikazati neke od običaja Dalmatinske zagore, kola, pjesme i napjeve. Prijatelji Pakovčana, kulturni radnici, ljubitelji stvaralaštva i cijelo selo posebno doživjeli su zanosno njihov uspjeh, uvjereni su da su postigli dugogodišnjom upornošću kvalitet izvedbe, te da su oplemenili svoje i naše vrijeme.

Beogradski gitarista Uroš Dojčinović oduševio je Drnišane. Svirao im je naknadno nakon aplauza. »Zvijezda gitare«, kako ga je nazvao poznati svjetski umjetnik Torres, oduševio se publikom, njenom ljubavi i uživanju u njegovom sviranju. Muzej drniške krajine je još jednom bio hram kulture i umjetnosti.

Zanesenjaci iz Narodne tehnike ne miruju pa zajedno sa Skupštinom općine poduzimlju sve da bi grad dobio satelitsku televiziju. Treba osigurati 9 milijuna dinara, te u suradnji sa budućim korisnicima uvesti samodoprinosa, izgraditi repetitor. Tako bi se TV gledaoci uvrstili među one rijetke gledaoce satelitske televizije.

I dok planiramo satelitsku televiziju vijest je da su nam proradili semafori na zaobilaznici. Zaustavljen im je rad jer se nije znalo tko će plaćati struju. Valjda su se o tome konačno dogovorili. Semafori nam lijepo svijetle bar radi mnogobrojnih turista što dolaze na more preko Drniša. Domaći vozači su u iskušenju, jer su se navikli da semafori ne rade. Treba zabilježiti da su bili i nekoliko puta polupani. Nade se još uvijek zla ruka i čovjek koja razbija semafore i javnu rasvjetu.

SLOBODAN GRUBAČ

Marina na Kapriju

Prašina oko toga da li marine zagađuju more ili ne još se nije slegla, a zastupnici mišljenja da one zapravo štite more od potencijalnih zagađivača — pripremaju se za izgradnju nove! Odredište je SMOKOVAC, na južnoj uvali Kaprija, nekad bogatog vinogradina, danas beživotnoj, s tek ponekom maslinom.

Za godinu dvije, kako ovdje predviđaju, ozvijet se uvala s tri stotine novih vezova, i valjda isto toliko jahti i brodića. Idejni projekt uskoro će biti završen, a »Slobodna plovidba« izdvojila je u te svrhe 200 milijuna dinara.

Izgradnja marine omogućit će, ne samo prihvat većih turističkih brodova, istakao je NIKOLA JELOVČIĆ, predsjednik Mjesne zajednice »Kaprije«, nego i razvoj mjesta izgradnjom niza objekata, prihvat posluha, jahti i turista. To bi značilo i upošljavanje bar 30 ovdašnjih mladih ljudi, a mjesna ambulanta konačno bi, (uz mnogo nade!), dobila i stalnog liječnika.

Inače, pristanište Kaprije, u sadašnjim uvjetima može prihvatiti najviše 20 jahti, a dnevno tokom ljeta u kaprijsku uvalu uplovi bar pedesetak.

D. S.

SKRADIN

Zašto su „pučisti“ skinuli rukavice

Umjesto o harmoniji zajedničkog razvoja u Skradinu se sve više govori o dualizmu i polariziranim interesima, sve izraženijim sukobima između Mjesne zajednice i ACY marine, pa čak i o postojanju dvaju klanova, paralelnoj legalnoj mjesnoj vlasti i onoj drugoj koja radi protiv Skradina

Dok neka mjesta čeknu barem za jednom privrednom organizacijom kao lokomotivom razvoja, Skradin ima tu sreću da su za njega zainteresirane dvije — ACY marina i Nacionalni park Krka. No, da li je do sada to zaista bila sreća? Većina Skradinjana odgovara negativno jer umjesto da napreduje ovo mjesto već godinama stagnira, iznutra »nagrizano« međusobnim sukobima, netolerantnim pokušajima ostvarivanja pojedinačnih interesa i podmetanjem raznoraznih klipova.

Umjesto o harmoniji zajedničkog razvoja ovdje se sve više govori o dualizmu i polariziranim interesima, sve izraženijim sukobima Mjesne zajednice i ACY marine, pa čak i o postojanju dvaju klanova, paralelnoj legalnoj mjesnoj vlasti i onoj drugoj ilegalnoj koja radi protiv Skradina. Medutim, da u »dimu« ovih priča koje su stare već godinama, ali su i dalje glavna tema ovdašnjih uličnih razgovora ima barem malo prave »vatre« pokazuje i najsvježiji spor u Skradinu u kojem je do apsurdna dovedeno to neslaganje. O čemu se zapravo radi?

Novoizabrani predsjednik Mjesne konferencije SSRN Skradina Darko Petrović, inače direktor skradinske marine (za kojeg će se uspostaviti da je nelegalno na tu funkciju izabran), obavijestio je, ne konzultirajući se prethodno niti s članovima Predsjedništva svoje konferencije, rukovodstvo OK SSRN i društvenog pravobranitelja samoupravljanja da je Predsjedništvo mjesne zajednice Skradin (kojeg je inače i sam član) nezakonito opozvalo neke svoje članove i na svoju ruku izabralo nove.

No, nakon toga u OK SSRN stiže i kontraoptužba Predsjedništva Mjesne zajednice, da je Darko Petrović kao predsjednik i tajnik mjesne konferencije ustvari nelegalno izabran. Osim toga, kako ističu, sam Petrović je glasao za ono za što sada optužuje Predsjedništvo, ne upozorivši ih kad je već znao, da u izboru novih članova rade nelegalno, ali je zato to »prijavio« OK SSRN. Općinski predstavnici ocijenili su da se i u jednom i drugom slučaju radi o nezakonitim radnjama i nestatutarnom izboru i da se to mora ispraviti.

I tu bi pričali da se odnosi na neku drugu mjesnu zajednicu i neke druge ljude bio kraj. No, u samom Skradinu i konstelaciji tamošnjih odnosa ovo je još jedna do-

datna kapljica u skoro punoj čaši tamošnjih sukoba koja bi se ubrzo mogla i preporučiti, jer sam predsjednik Predsjedništva skupštine Mjesne zajednice Pero Vuković najavio je ostavku ako se konačno sukobi koji već dugo traju ne riješe. On bez uzdržanja kao i skoro svi članovi Predsjedništva ima objašnjenje za ovaj postupak Darka Petrovića.

On je, kaže Vuković, stupio u akciju tek nakon posljednje sjednice Skupštine mjesne zajednice na kojoj se raspravljalo o prijedlogu GUP-a Skradina, kada je odbijena mogućnost da se u njega ugradi širenje marine, izgradnja suhog doka, pumpne stanice i navoza za brodove, znači pravog skvera, na najljepšem dijelu skradinske obale. Mi tu mogućnost ni u kom slučaju ne prihvaćamo, a marina na tom uporno inzistira. Mještani Skradina odlučili su se da prihvate svoj status u Nacionalnom parku i mi jedino u tome vidimo šansu razvoja. Mi smo i za to da marina ovdje ostane i da se ne svede samo na prihvatilište brodova kako je prijedlog PUP-a predvidio, u ovim okvirima i uređena, a ne neuređena kao sada. No direktoru marine se ne sviđa naša odluka, on vidi da je ovo Predsjedništvo i ova Skupština složna i da žele i mogu raditi za dobrobit i razvoj Skradina pa ga sada žele razbiti. U tome je srž problema i mi tražimo da se konačno takvim namjerama stane na kraj.

Pero Vuković spominje i još uvijek neriješen i nepreispitan slučaj kada je prije dvije godine lažiran tekst primjedbi Zbora mještana na prijedlog PUP-a Nacionalnog parka »Krka«. Uz primjedbe i prijedloge što su ih uputili, kaže on, Darku Petroviću i nekim tadašnjim aktivnostima uspjelo je da tajno dopišu i one prijedloge koje idu na ruku ACY-marini, a koje su mještani odbili, i takav, a ne izvorni, tekst upute nadležnim organima SO Šibenik. O tome je, kaže on, obavješteno i rukovodstvo općine, ali nitko nije reagirao.

Darko Petrović međutim odbija tu optužbu, ne želi niti odgovoriti na pitanje zašto je, umjesto da na nestatutarne odluke svog Predsjedništva odmah upozori, izabrao ovaj drugi, nazovimo ga ipak denuncijatorski put. Ističe samo jedno — da traži pravu, javnu i demokratsku raspravu o svim predloženim modelima razvoja Skradina i slobodno odlučivanje svih mještana.

No, zar se mještani na svojim Zborovima već nisu i nekoliko puta o tomu izjasnili? Problem je izgleda jedino što određeni planovi marine nisu prošli, a što ACY to uporno ne prihvaća. Ali dijelom i u tomu što su u ovom slučaju glavni akteri s jedne strane radnici Nacionalnog parka »Krka« kao predsjednik mjesne zajednice, a s druge strane direktor marine kao nesudeni predsjednik MK SSRN pa nastali sukob najviše podsjeća na sukob pojedinaca zbog kolizije interesa njihovih radnih organizacija, koje su inače osuđene na suradnju. A upravo ona je Skradinu u ovom slučaju najpotrebnija.

D. FERİĆ

Sve manje ribe

Da je statistika vrlo često varljiva uvjerio nas je Albert Bračanov, rukovodilac otkupne stanice ribe u Jezerima. Sibenska je općina prije dvije godine »izbacila« službeni podatak da je na našem području ulovljeno te 1987. godine 168 tona ribe, a samo u Jezerima otkupljeno je više od 300 tona. Kako su statističari došli do onog prvog podatka nek' sam bog zna. Albert Bračanov, kojeg mnogi nazivaju, premda je mlad čovjek, »meštro od ribanja« upozorava da je u Jadranu sve manje ribe. Ukoliko se uskoro ne poduzme ništa na zaštiti ribnog fonda biološka ravnoteža kojega je već sada narušena, čeka nas već 1991. ista situacija kao u susjednoj Italiji. Talijani sada kada im zatreba riba jednostavno zapiaše prema našem dijelu Jadrana, a gdje ćemo mi!?

M. R.

Nada u drugi dio prvenstva

U natjecanju Druge vaterpolske lige — zapad vaterpolisti betinskog »Brodograditelja« stigli su do polovice. Odirali su sedam utakmica i upisali »mrsavih« pet bodova.

U prvom kolu poraženi su od »KEY Opatije« rezultatom 13:6, a odmah sutradan od riječkog »Burina« 14:6. Uslijedile su dvije utakmice kod kuće, najprije poraz od Koperana 5:7, a zatim prvi bodovi u susretu s rovinjskim »Delfinom« 12:8.

Zatim su na redu bila tri gostovanja. Prvi je bio u Biogradu i poraz od 6:5, drugi susret u Banja Luci protiv »Incela« završio je neodlučno 5:5, dok su na trećem gostovanju osvojeni bodovi protiv »Jedinstva« u Zadru 8:9.

Betinski vaterpolski radnici nisu zadovoljni dosadašnjom igrom svoje mladosti, ali kako kaže predsjednik »Brodograditelja« Ivica Jadrešić, nada je u drugom dijelu kada u Betini nastupamo pet puta, a u goste idemo samo u Koper i Rovinj.

Razlog slaboj igri, kao i ranijih godina treba tražiti u slabim pripremama prije po-

četka prvenstva. Momčad se naime, okupila osam dana prije početka natjecanja, jer su igrači imali obaveze u školi i na fakultetu.

Manje bolan razlog je i pomlađivanje momčadi. Paškvalin se oprostio od aktivnog igranja, a Lukin je postao članom novog prvotligaša »Medveščaka«. Zagrebčani su na kaljenje ustupili mladog Pantlika, dok je splitski »Mornar-Adriacolor« preko dvojice licence posudio talentiranog Giljanovića.

U ovoj sezoni za »Brodograditelja« nastupaju: Sladić, Zoran Škevin, Bokan, Jakovčević, Darko Škevin, Paškvalin, Jusić, Zurić, Pantlik, Mikulandri, Giljanović, Magazin i Konevoda.

T A B L I C A

Burin	7	6	0	1	77:52	12
KEY Opatija	7	5	1	1	89:49	11
Biograd	7	3	2	2	56:57	8
Koper	7	2	2	3	56:55	6
Incel	7	2	2	3	46:69	6
Brodogra.	7	2	1	4	48:61	5
Delfin	7	2	0	5	53:61	4
Jedinstvo	7	2	0	5	57:81	4

M. PAPESA

Uvijek jedan korak ispred drugih

Mnogo je nevjeric bilo i u vezi s izgradnjom jezerske zaobilaznice duge 1460 metara kojom je auto-kamp u uvali Lovišće odvojen od prometnog pravca prema Murteru i Betini. Završena je isključivo vlastitim sredstvima »Školjića« premda je prvotno bilo dogovoreno da će polovicu troškova snositi SIZ za ceste. Za zaobilaznicu, podzemni električni vod dug 2650 metara i razvoj vodoopskrbe na otoku Murteru »Školjić« je izdvojio 554.000 DM

Maliciozne primjedbe samozvanih kritičara upućivane zimom na račun »megalomanskog« projekta RO »Školjić« u auto-kampu »Lovišća« demantirane su po kratkom postupku na početku sezone otvaranjem auto-kampa i prvim brojkama o posjeti. U »Lovišćima« ovih dana kampira više od 1500 gostiju, uglavnom s deviznim lisnicama. Suvremeno očekivanjima, premda bez ijedne zelene krošnje jer za ozelenjivanje nije bilo vremena, pune se kaskade i u novoizgrađenom dijelu kampa.

Gostima su na raspolaganju uz stare i novi sportsko-zabavni sadržaji — četiri teniska igrališta, pivnica, slastičarnica, škola

Sve što se u »Lovišćima« može vidjeti samo je prvi faza razvoja tog turističkog centra. Kako je deviza »Školjića« od prvog dana bila »biti barem jedan korak ispred drugih« na jesen će početi realizacija druge faze. Planirana je izgradnja mini-golf igrališta, dječjeg igrališta, ambulante i TV sale u koju će gosti moći zalaziti bez obaveze da potroše dinar. Predviđeno je i širenje smještajnih kapaciteta izgradnjom bungalov naselja, dijelom iznad novog prostora auto-kampa, a dijelom u Jezerima gdje bi se trebao graditi veliki opskrbni centar. Gostu valja ponuditi sve gdje se može trošiti, a bez izvanpansionskih sadržaja to je nemoguće.

Odnos svega u RO »Školjić« su, kako kaže direktor Drago Pirića, rad i rezultat i rada. Možda će nekome izgledati čudno, ali peračica posuda u auto-kampu »Lovišća« u srpnju je zaradila više od 4 milijuna dinara, a pravnik čak 400.000 dinara manje od nje. Kako? Plaća se rad, a ne radno mjesto. Ono što je na zapadu pravilo stotinu i više godina, a Jugoslavija tek sada otkriva, u »Školjiću« uspješno funkcionira već nekoliko godina.

Mnogo je nevjeric bilo i u vezi s izgradnjom jezerske zaobilaznice duge 1460 metara kojom je auto-kamp u uvali Lovišća odvojen od prometnog pravca prema Murteru i Betini. Završena je isključivo vlastitim sredstvima »Školjića« premda je prvotno bilo dogovoreno da će polovicu troškova snositi SIZ za ceste. Za zaobilaznicu, podzemni električni vod dug 2650 metara i razvoj vodoopskrbe na otoku Murteru »Školjić« je izdvojio 554.000 DM.

Iako su kase trenutno prazne, a svaki

jedrenja na dasci... Ipak, čini se da je najvrijedniji dio te, na šibenskom području najveće turističke investicije u ovoj godini, »teške« 4 milijuna DM prečišćać otpadnih voda zahvaljujući kojem je more u blizini kampa ostalo čisto. I po tomu se vidi da se, kada je turizam u pitanju, u »Školjiću« razmišlja na posve različit način od uobičajenog.

Shvatilo se, naime, da se visokokomercijalni, ali ni turizam uopće, ne može razvijati s gomilama plutajućih otpadaka na plaži, i rivama koje zaudaraju po fekalijama, te da je briga za zaštitu i očuvanja čovjekove okoline prioritet o kojem se mora razmišljati odmah, a ne, kao u nekim drugim vodećim turističkim mjestima, kada se izreda nekoliko sezona i nezadovoljnim gostima prekipi.

se dinar prevrne tri puta, u ovom su kolektivu duboko uvjereni da će se svaka uložena marka višestruko vratiti za godinu ili dvije. U turističkim kapacitetima Jezera, a to su osim auto-kampa, 44 apartmana u vlasništvu »Školjića«, 650 kreveta u kućnoj radinosti kojima valja pridružiti i brodove usidrene u ACY-jevom marini ove će godine, kako se očekuje, biti ostvareno 246000 noćenja ili 20.000 više nego prošle godine. Usporedbe radi prije 6 godina u Jezerima je ostvareno svega 9.000 noćenja.

Stoga se slobodno može kazati da su posljednjih šest godina, koje na jugoslavenskom ekonomskom planu običavamo nazivati kriznim, za Jezera, zahvaljujući prije svega »Školjiću«, ali i marini, razdoblje najintenzivnijeg razvoja koji još nije završen.

M. RADIC

PARKOVI SU ŠANSA ZA RAZNOLIKO PRIV

I prije proglašenja nacionalnih parkova »Krka« i »Kornati« ovi su prostori imali tretman (status) posebno zaštićenih objekata prirode. Već 1948. godine Skradinski buk bio je proglašen objektom, odnosno lokalitetom

Identifikacija nekog teritorija, ekosistema kao nacionalni park bez stvaranja uvjeta i mogućnosti pristupa i obilaska tim znamenitostima, bilo bi bez naročite svrhe. Poslije religioznih svetišta, nacionalni parkovi postižu najveći

zaštićenom prirodnom rjetkošću. Godine 1968. vodni tok i obalni pojas rijeke Krke proglašeni su rezervatom prirodnog predjela, a Kornatsko otočje takav status dobilo je godinu dana ranije od rijeke Krke

broj posjetilaca. Dolazak ljudi na te prostore postavlja zahtjeve za različitim oblicima potrošnje. Upravo u tome se rađa potreba za proširivanjem predmeta poslovanja NP i na sporedne djelatnosti kao što su ugostiteljstvo, turizam, pro-

met, sport i rekreacije. Te djelatnosti mogu obavljati i druge, za to specijalizirane organizacije, izvan uprave nacionalnog parka, tako da one sudjeluju u djelomičnom pokrivanju troškova zaštite i održavanja NP, što se utvrđuje posebnim sporazumom između tih subjekata.

Nacionalni park »Krka« ima široki spektar poslova sporedne djelatnosti. Kako NP obavlja djelatnost od posebnog društvenog interesa (nešto blizu javne službe) onda bi za građane i čitaocima ovog lista moglo biti od izvjesnog interesa upoznavanje s tim djelatnostima. U toj sferi NP obavlja ugostiteljsku djelatnost, informacijske poslove, vozačku službu, mještacke i slične poslove, organizira izlete i usluge pri-

jevoza za posjetioce parka, organizira stručne skupove i seminare, iznajmljuje plovidbu i sportski pribor, obavlja izložbenu djelatnost i prodaju umjetnina, izdaje i uručuje prospekte i uputstva posjetiocima, te prodaje vodiče, brošure, razglednice i suvenire, novine, cigarete, poštanske marke i papirnu galanteriju, obavlja uzgoj i zaštitu divljači, riba i drugih vodenih organizama, organizira sportski ribolov, bavi se uzgojem i preradom povrća, cvijeća, gljiva, ukusnog bilja i sadnog materijala, te sakupljanjem ljekovitog i aromatičnog bilja.

Prikazana lista poslova utvrđena Statutom NP ima vrlo interesantan sadržaj. Mladi ljudi na SIZ-u za zapošljavanje mogli bi na

ovom planu aktivnosti NP naći svoj izravni interes. Neka kvalificirana služba, u NP ili izvan njega, mogla bi izraditi plan i program tih djelatnosti, zaposliti odgovarajući broj radnika — izvršitelja i pristupiti njihovoj realizaciji. NP »Kornati« kao sporednu obavlja ugostiteljsko-turističku djelatnost koja služi potpunijem funkcioniranju i unapređenju osnovne djelatnosti.

Kad se statutom i prostornim planom utanači vrsta i opseg ovih poslova na teritoriju, kako NP »Krka«, tako i »Kornati«, ne bi trebalo stvarati pravne, ekonomske i društvene prepreke u pogledu prepuštanja dijela tih aktivnosti privatnoj inicijativi i poduzimljivosti. Vjerojatno smo prevladali ideolo-

ške i prema osn...
dana. Priv...
sankcionir...
ma na l...
ro će pok...
oblici ra...
daju veća...
stupanj...
dnom bog...
radnici za...
tvenom po...
ću brigu...
da, radno...
dini i pri...
go kad s...
zaposleni...
nji, restor...
ću? Ovdje...
nim dilem...
potpisute...
nodavno...
govori p...
izomozno...
vo u spo...
NP »Bri...

SVJEDOČANSTVA

Piše: STIPE JOLIĆ

Toj odabranoj grupi četnika iz Dinarske četničke oblasti, koja je predstavljala neku dalmatinsku podružnicu četničke organizacije Draže Mihailovića, pridružilo se i više njemačkih vojnika, sve specijalisti ili gestapovci za borbu u pozadini protivnika Hitlerova Trećeg Reicha. Zapravo, većinom su to bili Čerkezi, koji su se u toku rata priključili nje mačkoj vojsci. Tako je na području Šibenika stvorena diverzantsko-saboterska skupina od »najkvalitetnijih i najbrojnijih ljudi« iz redova četnika i Nijemaca.

Ali, glavni razlog zbog kojeg su se četnici terorističkim i policijskim metodama sručili na šibenske otoke, bili su sljedeći: zbog slabe obavještajne službe Nijemci nisu imali uvid u pravo stanje na Žirju, Kapriju, Krapnju, Zlarinu, Murteru i drugim otocima, koje su većinom držali partizani ili su preko njih imali vezu s kopnom. Nijemci se nisu zadovoljili iseljavanjem, nego su odlučili da uoči mogućeg iskrcavanja saveznika potpuno razbiju te partizanske tvrdave na Jadranu iz kojih je na tisuće ljudi bilo u jedinica NOV na kopnu i na moru. Za te monstruozne ciljeve nisu bile pogodne klasične vojne metode, niti klasične vojne formacije, a protiv vlastitog naroda valjalo je gurnuti i domaće izdajnike. Stoga su Nijemci i pozvali u pomoć svoga prokušanog i iskusnog obavještajca poručnika Konrada.

Već 3. ožujka 1944. Komanda njemačke 2. oklopne armije poslala je Konrada iz Beograda u Šibenik da organizira jednu četničku-gestapovsku grupu sa zadatkom da se ubacuje na oslobođeni partizanski teritorij, osobito na otoke, da prikupljaju podatke o savezničkim i partizanskim jedinicama, o eventualnom njihovom desantu na kopno i likvidiraju što više rukovodstava i pristalica NOP-a.

Problem formiranja skupine brzo je riješen na sastanku u Kosovu, nedaleko od Knina, gdje je bilo sjedište Dinarske četničke oblasti. Vojvoda pop Momčilo Đujić i četnici major Kapetanović odmah su poručniku Konradu stavili na raspolaganje oko 30 četnika ljotičevaca iz njihovog razbijenog Splitsko-šibenskog bataljona, koje je predvodio neki Fric (Dmitar) Dimitrijević, domaći izdajnik i folksdojčer, navodno iz Vojvodine. Na suđenju uhvaćenim četnicima u Šibeniku 1946. za Frica, koji je bio pomoćnik poručnika Konrada, rečeno je da je »jedan od najtipičnijih zločinaca i agenata Gestapa. On je čovjek čija se narodnost i porijeklo mogu utvrditi, ali je govorio nekoliko jezika i bio je rođeni zločinac i probisvijet«. Prema drugim podacima, Fric je bio podoficir u bivšoj jugoslavenskoj vojsci.

Toj odabranoj grupi četnika iz Dinarske četničke oblasti, koja je predstavljala neku dalmatinsku podružnicu četničke organizacije Draže Mihailovića, pridružilo se i više njemačkih vojnika, sve specijalisti ili gesta-

ČETNICI U ČAMCIMA

Četnici »gusari« najprije su se pripremali na dvadesetodnevnoj obuci u Zablacu. Svi su od Nijemaca dobili najmodernije oružje, ali i njemačke, engleske i partizanske uniforme, te civilna odijela da ih odjenu u različitim akcijama, da se presvlače ovisno o situaciji. Da lakše špijuniraju ljude, provociraju ih, lažno se predstavljaju i naivne mame u stupicu, a onda hapse, muče i ubijaju. U početku, četnici su čamcima na jedra i vesla, a poslije i motorinima, obilazili otoke, hvatali seoske odbornike, razbijali partizansku vezu između kopna i otoka, dočekivali ribare i druge brodice na moru

popovci za borbu u pozadini protivnika Hitlerova Trećeg Reicha. Zapravo, većinom su to bili Čerkezi, koji su se u toku rata priključili njemačkoj vojsci. Tako je na području Šibenika stvorena diverzantsko-saboterska skupina od »najkvalitetnijih i najhrabrijih ljudi« iz redova četnika i Nijemaca. Stvoren je prvi četničko-njemački trup u Dalmaciji, koji će uništiti partijske komitete, odbornike, organe NOZ-a i partizanske vojno-pozadinske vlasti na otocima i obali Zadra i Šibenika.

Grupa je dobila ime »Konrad«, po svom komandantu i obavještajcu poručniku Konradu, a u svibnju 1944. smjestila se u Zablacu. U iduća tri mjeseca, koliko je djelovala, »ova zablacka skupina izvršila je bezbroj najstrašnijih zločina, a svrha je bila uništenje našeg naroda, a to je i dio Hitlerovog paklenog plana. Bila je to jedna od naj-

značajnijih napomena godine.

»Sto su de i kako pali nisko mačko-četnik i oke utvrđivanj godine i na

— Bila je bilo oko službi Gestap sumnjalo da na najvjern rešene rukov koga kod jela

Bila je »kaznena vima pošla ja. Avet na

Četnici dnevnj ob modernije uniforme, jama, prest

Da lakše predstavljaju če i ubijaju la, a poslije odbornike, ka, dočekiva

Već 11. ci su kod kojih su rac, aktivis

Cvitan zanskim jedu na mo

Brodovi sa opasnim teretom mimo Kornata redovito, najmanje jednom mjesечно, plove na ruti »Petrokemija« Omišalj — Split. Jugoslavija za to nema specijalnih brodova pa zato unajmljuje inozemne. I pored visoke obučnosti mornara na ovakvim

brodovima, ipak postoji mogućnost skretanja s rute i ugrožavanja mora. Da je obvezatna pilotaža uvedena ranije, vjerojatno bi se bilo izbjeglo potapanje broda »Brigitta Montanari« u blizini Kornatskog arhipelaga

luke namijenjene međunarodnom prometu (gdje spa daju Šibenik, Zadar, Split, Rijeka i Kardeljevo) podliježu pilotaži od određene pozicije prema tim lukama. Brodovi sa opasnim teretom mimo Kornata redovito najmanje jednom mjesечно, plove na ruti »Petrokemija« Omišalj prema Splitu. Jugoslavija za to nema specijalnih brodova pa zato unajmljuje inozemne. I pored visoke obučnosti mornara na ovakvim brodovima, ipak postoji mogućnost skretanja s rute i ugrožavanja mora. Da je obvezatna pilotaža uvedena ranije, vjerojatno

bi se bilo izbjeglo potapanje broda »Brigitta Montanari« u blizini Kornatskog arhipelaga.

Prostorni plan je najznačajniji dokument za uređivanje sveukupnih aktivnosti na prostoru nacionalnog parka. On ima karakter prostornog plana područja posebne namjene i svoju osnovu nalazi u Zakonu o planiranju i uređenju prostora. Usmjeren je na očuvanje kontinuiteta prirodnog i kulturnog života na ovom posebno tretiranom i zaštićenom lokalitetu.

I prije proglašenja nacionalnih parkova »Krka« i »Kornati« ovi su prostori imali tretman (status) posebno zaštićenih objekata prirode. Već je 1948. godine Skradinski buk bio proglašen objektom odnosno lokalitetom zaštićenom prirodnom rijetkošću. Godine 1968. vodni tok i obalni pojas rijeke Krke proglašeni su rezervatom prirodnog predjela, a Kornatsko otočje takav status dobilo je godinu dana ranije od rijeke Krke.

Više od dvije godine vode se rasprave oko izrade prostornih planova ovih nacionalnih parkova. Prijedlozi planova za oba nacionalna parka su izrađeni, a prije njihovog usvajanja svoje mišljenje daje Skupština općine Šibenik. Na sjednici Skupštine sredinom lipnja 1989. godine, kada se i razmatrao prijedlog Prostornog plana NP »Kornati«, došlo je do žestokog reagiranja i neslaganja s njegovim konceptom i to od strane delegata iz Murtera.

Naime, delegat je u ime od oko 200 vlasnika Kornata inzistirao na tome da

se i njih interpolira u planove ugostiteljsko-turističke, pa i poljoprivredne aktivnosti na Kornatima. Za to bi im bilo potrebno omogućiti adaptaciju i rekonstrukciju stambenih i gospodarskih objekata koje ti vlasnici imaju na teritoriju nacionalnog parka. Delegati VUR-a Skupštine su se na tom pitanju podijelili, tako da nije bilo potrebnog broja glasova za donošenje odluke — stava. Ovakav »sudar« dva koncepta razvoja društveno-ekonomskih odnosa u nas dati će svoje, uglavnom, negativne učinke.

Identičnu situaciju imamo na području Nacionalnog parka »Krka«. U Zatonu već dugo rade na tome da osnuju Poljoprivrednu zadruhu koja bi obuhvaćala razvoj turizma, trgovine, poljoprivrede, male privrede i ugostiteljstva. Međutim, sva ta nastojanja i stvoreni entuzijazam su blokirani granicama Nacionalnog parka.

Optimizam koji zrači iz naše orijentacije na tržnu privredu u Zatonu je splasnulo i kod onih koji su htjeli otvoriti zanatske radnje, među kojima ima bogatih mještana »na privremenom radu u inozemstvu«. Upravo zato su gotovo svi stanovnici Zatonu (97 posto) za izdvajanje iz granica Parka.

Raslina u pogledu Prostornog plana NP »Krka« također ima izvjesnih teškoća. Upravo ta usmjerenost (posebna) zaštita prostora, koja je nedefinirana, stvara dileme, neodlučnost i pasivnost. Prema nekim indikacijama, njima bi Nacionalni park pomogao u podizanju marine i nekih pratećih objekata i

Piše: Boris KALE

eventualno kampa. Zar ne bi bilo daleko prihvatljivije da nosilac ovog pothvata bude neki drugi subjekt?

Kako na prostorno-planisku dokumentaciju nacionalnih parkova gleda Republički komitet za gradvinarstvo, stambene i komunalne poslove i zaštitu čovjekove okoline i Republički zavod za zaštitu prirode? Prostorni plan prvenstveno treba obuhvatiti koncepciju aktivne zaštite i unapređenja prostora. To podrazumijeva definiranje vrste i opsega ograničenja razvojnih djelatnosti koje mogu ugroziti izvorne vrijednosti prostora nacionalnog parka.

Generalni režim opće zaštite treba definirati i u okviru toga razvoj turističke (i drugih) djelatnosti planirati. Bez povezanosti i međuzavisnosti znanstveno-kulturne, odgojno-obrazovne i turističko-rekreativne funkcije na prostoru parka, ne može se ostvarivati njegova osnovna zadaća (zaštita i unapređenje prirodnih vrijednosti i odgovarajući gospodarski razvoj).

(Nastavlja se)

PREĐIVANJE

ke barijere radu građana i aktivnosti. Amandmani na SPRJ, usko koji i kakvi djelatnosti i veći prema narodu. Zašto bi deleni u drušću vodili veštstvima ra- životnoj sre- pćenito, ne isti radnici rad- ili poduze- radi o laž- Da su one tisti i zako- praktično ulaganja zemitala upra- u djelatnosti »Br

Postojanje nacionalnih parkova otvara mogućnosti da se nabrojene vrste sporednih djelatnosti otvaraju i proširuju izvan granica parka, uz čitavi sliv rijeke Krke, te na otoke Murter, Zirje, Kaprije i druge. Sve to obzirom na kretanja i komunikacije posjetilaca, koji najredoviti-je odlaze na izlete svojim prijevoznim sredstvima.

Plovidbu jahti, čamaca i brodicu ubuduće neće ometati niti ugrožavati akvatorij Kornata brodovi posebno građeni za prijevoz opasnih tekućih kemikalija odnosno ukapljenih plinova. To propisuje Naredba o obaveznoj obalnoj pilotaži na određenim područjima obalnog mora SFRJ koju je 1988. donio SIV. Kad brodovi uplovljavaju u obalno more za

IA PLOVE PREMA OTOCIMA

inških skupina u ovim našim krajevima», prvi tužilac na suđenju u Šibeniku 1946.

ici Draže Mihajlovića bili u stanju da ura- izdaji svog naroda i u službi okupatora uzuje postojanje policijsko-terorističke nje- grupe »Konrad«, koja je djelovala u Šibe- kaže se u izvještaju Državne komisije za ina okupatora i njihovih pomagača 1945. ja:

o mala, krvava teroristička grupa u kojoj četnika Draže Mihajlovića u neposrednoj fa grupa hapsila je ljude i žene za koje se simpatizeri NOP-a, prebijala ih i mučila načine i najzad ubila. Grupa je imala od- gla je slobodno da hapsi, muči, pa i ubija la.

kako je naveo pisac četničkog dnevnika, licija« koja je puškama, bombama i nože- tarod na otocima i obali šibenskog područ- ima i veslima.

ari« najprije su se pripremali na dvadeseto- a Zablaću. Svi su od Nijemaca dobili naj- je, ali i njemačke, engleske i partizanske ilna odijela da ih odjenu u različitim akci- se ovisno o situaciji.

pijuniraju ljude, provociraju ih, lažno se naivne mame u stupicu, a onda hapse, mu- početku, četnici su čamcima na jedra i ves- motorinima, obilazili otoke, hvatali seoske ljalni partizansku vezu između kopna i oto- bare i druge brodice na moru.

nja 1944. ploveći svojim jedrenjakom četni- na na otoku Murteru zaustavili brodicu u dna omladinka iz mjesta Murtera i pomo- P-a Cvitan Radović s otoka Kaprije.

zadatku pošao da uspostavi vezu s parti- ama na kopnu, ali upao je u četničku zas- Da li ih je netko izdao? Oboje su ih odve-

li u »gusarsku« bazu u Zablaće, odakle se malo tko živ vraćao. Četnici su Cvitanu dugo mučili, a onda ga ubili i bacili u jedan jarak iznad mjesta. Tek poslije oslobođenja njegovu su posmrtni ostaci prenijeti na rodni otok Kaprije.

Devet dana nakon toga četnici su, preobučeni u parti- zanske uniforme, uništili partizansku vezu na svjetioniku i malom otoku Dvainki, ubili svjetioničarevu ženu, dva

svećenika koji su brodicama doploveli iz Primotsena, neko- liko partizana i pristalice NOP-a.

Ubili su i odbornika Simu Tanfaru na otoku Krapnju. Nizali su se zločini kao po scenariju. Jedan podmucliji od drugoga. Krvaviji, svirepiji, strašniji. Za skupinom čet- nika sa sjedištem u Zablaću, koji su krstarili morem, nisu u ubijanju nimalo zaostajali četnici na kontinentalnom kršu sjeverne Dalmacije.

ZAVNOH je još u ratu imenovao Zemaljsku komisiju za utvrđivanje zločina okupatora i njihovih pomagača. Či- tamo u »Saopćenju br. 4.« te komisije:

— Četnici iz Prominske brigade ubili su i napola živu zakopali staricu Simeunu — Sišu Marjanović iz sela Ljup- ča 22. juna 1944. Ova starica, koja imade tri sina u narod- nooslobodilačkoj borbi, noću je krenula krišom u pravcu oslobođenog područja, da bi otuda bila upućena u zbljig u Italiju. U naručju je nosila unuča. Četnici su je uhvatili i ubili, a dijete, pošto je kuća opustila i nisu imali kome da ga predaju, prodavali za 300 lira.

Pisac četničkog dnevnika Ilija K. koji do u detalje, od uzburkanog mora, raspoloženja, borbe s vjetrovom do sus- reta s Nijemcima i izbora mjesta za spavanje, opisuje tromjesečnu »vizitu« njihova Splitsko-šibenskog bataljona po šibenskim otocima, već u drugoj rečenici zapisuje da se zna:

— Četnici su se već nadaleko pročuli kao neustrašivi junaci od kojih drhte krvavi kopitari »ustaše« ...»

Ali kroničar tih »gusara« nije znao da su samo 60 kilo- metara sjeveroistočno od Šibenika na planini Svilaji, do ju- čer krvni neprijatelji, pod zaštitom iste zemlje kukastog križa, zakopali ratne sjekire. I kao prava braća po zločinu, pošli u zajedničku akciju. U pljačku aviona!

»Slobodna Dalmacija« objavila je 2. rujna 1944:

— Ustaše i četnici pljačkaju saveznički avion. Nedavno je na Svilaju pao jedan saveznički avion, pa su ustaše i četnici navalili da ga opljačkaju. Ustaše su bili brzi i uspje- li su odnijeti većinu nadenih stvari. U nizu dokumenata, koji jasno pokazuju izdajničku saradnju ustaša i četnika pod okriljem njihovih švapskih gospodara, došao nam je u ruke akt koji tu saradnju potvrđuje. (Nastavlja se)

OSVRT

Razvijanje klupske zastave

1924. godine »Krka« je prvi put nastupila u Splitu na prvenstvu države u jolama. U četvorci za novake veslali su Mirko Cvitković, Vinko Kačić, Petar Iljadica i Ljubo Montana, dok je na kormilu bio Ivo Belamirić-Ris. Premda je to bio njihov prvi nastup na jednom velikom natjecanju, veslali su izvanredno i na kraju su polučili dragocjenu pobjedu.

Godina 1924. bila je izuzetno značajna za afirmaciju kluba i za populariziranje veslačkog sporta u našem gradu. Te godine, 25. svibnja, u baraci — spremištu čamaca priredena je velika vesečanost u povodu razvijanja klupske zastave i davanju imena trima četvorkama. Jole su, tom prilikom, nazvane »Krka«, »Jadrija« i »Subičevac«. Nakon prigodnog govora predsjednika »Krke« dra Julija Gazzaria, četvorke su zaploville pored svečano ukrašene obale. Okupljeni građani oduševljeno su pozdravili veslače.

Iste godine »Krka« je prvi put nastupila u Splitu na prvenstvu države u jolama. U četvorci za novake veslali su: Mirko Cvitković, Vinko Kačić, Petar Iljadica i Ljubo Montana, dok je na kormilu bio Ivo Belamirić-Ris. Premda je to bio njihov prvi nastup na jednom velikom natjecanju, veslali su izvanredno i na kraju su postigli dragocjenu pobjedu, koju su oduševljeno pozdravili mnogobrojni Sibenčani.

Tom pobjedom »Krka« je odlučno zakoračila na jugoslavnesku veslačku pozornicu na kojoj se, eto, neprestano nalazi sve do današnjih dana. Uspjeh u Splitu dao je snažnog poticaja za još intenzivniji rad, dok je veslačima otvorio nove perspektive. Sibenčani su oduševljeno pozdravili prvu pobjedu i gotovo čitav grad slavio je uspjeh svojih veslača.

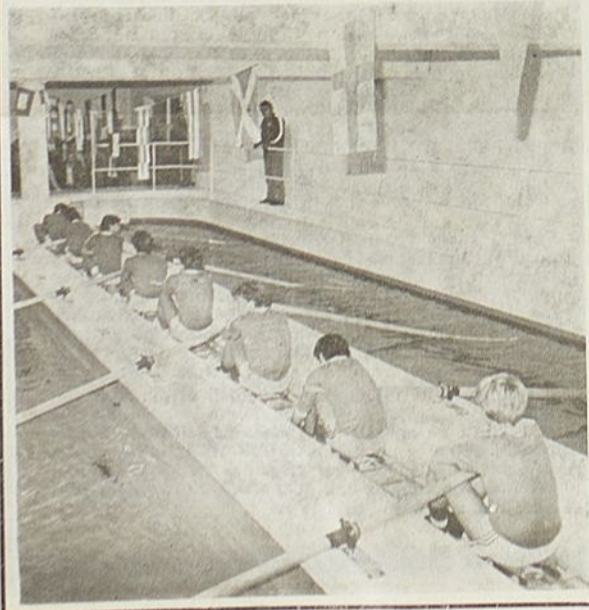
Na nove sportske podvige nije trebalo dugo čekati. Već 1925. godine Dunko Bujas i Jere Kužina sa kormiralom Ivom Belamirićem-Risom odnose u Splitu sjajnu pobjedu u dvojci. Taj uspjeh je tim značajniji što je postignut u izravnoj borbi sa iskusnijim i poznatijim veslačima splitskog »Gusara«, koji do tada nisu znali za poraz.

Poslije ovih uspjeha život kluba postaje još dinamičniji. Proširuje se društveni dom-baraka, pristizuju novi regatni čamci, a javljaju se i mladi ljudi željni veslanja. Da bi se zadovoljile sve veće sportske ambicije angažiran je i profesionalni trener. Bivši veslač osmerca zadarske »Diadorea«, iskusni i staloženi Petar Ivanov imat će ogromnog udjela u narednim uspjesima šibenskih veslača na domaćim i evropskim veslačkim stazama.

Na godišnjoj skupštini kluba, što je održana krajem 1925. godine, izabrana je i nova uprava. Predsjednik je dr Dragomir Montana, potpredsjednik dr Juraj Dominis, prvi tajnik Marko Bačinić, drugi tajnik T. Madirazza, prvi blagajnik Vinko Kačić, vođa veslača je Ljubo Montana, a njegov zamjenik inž. Jakov Despot, dok je vođa plivača Filip Babić, a njegov zamjenik Mišo Machiedo.

Pored društvenog života, koji se odvijao u sasvim neprikladnoj baraci, organizirane su kućne zabave i veliki društveni plesovi, a često su pravljivi izleti u sportskim lađama do obližnjih primorskih mjesta. Početkom 1924. godine održana je prva kućna zabava u prostorijama Narodne kavane. Kasnije su slične zabave priređivane redovito jedanput tjedno. Veliki društveni plesovi održavani su u hotelu »Krka« ili u Narodnom kazalištu. Sve su te zabave bile izvanredno dobro posjećene, što je klubu donosilo ne samo moralnu nego i stanovitu materijalnu korist. Veslači su često pravili propagandne izlete do Zlarina, Zaton, Vodica i Prvića.

N. BEGO

PLIVANJE

Tko to zaboravlja plivače

Kako postići vrhunski rezultat, uz svega 100 milijuna godišnje? Za mnoge, već samo pitanje djeluje pomalo apsurdno, kada znamo, da je za odličan sportski rezultat, pored mnogo truda i znanja, potrebna i tek kako dobra materijalna potpora. Šibenik ima jedan takav sportski kolektiv, koji doduše nema jednog Nikicu Cukrova, Daniru Nakić ili pak Denisa Šupe, no zato ima — Zoranu Restović, Zanu Milović, Anu Pamuković, potom Zoranu Bušca, Tonča Restovića i da ne nabrajamo. Klub koji postiže vrhunske rezultate, uz izuzetno malo ulaganja, zasigurno već mnogi znaju — je PK »Šibenik«!

Marijan Tepić, već pune tri godine trener u klubu, odrekao se mnogih životnih radosti, da bi danonoćno bio uz djecu, učio ih pravilnoj tehnici plivanja, jednom riječju, bio i otac i majka.

— Teško je raditi s mnogo djece kada nemaš elementarne uvjete za vrhunskog sporta, da ne kažem vrhunskog sporta, jer od nas se uvijek traže odlični rezultati, a malo nam se daje. No, ne kukam. Lijepo

je, radi se iz ljubavi — kaže M. Tepić.

Protekla sedmica, još jednom je potvrdila, da i šibensko plivanje u ovom trenutku može ravnopravno stati uz bok riječkom »Primorju«, splitskom »Jadran-Koteksu« ili pak »POSK-u«.

Na prvenstvu Dalmacije za mlade pionire, koje je održano u subotu i nedjelju u Zadu, Ana Pamuković je osvojila tri prva mjesta i to na 200 metara slobodno, te 400 metara mješovito i jedno treće, na 200 metara prsno. Danilo Perunović, je bio drugi na 100 metara prsno, te treći na 200 metara prsno.

Na prvenstvu Hrvatske za pionire, čiji je domaćin bio Split, jedna od najvećih nada šibenskog plivanja, Miro Bušac, osvojio je dva treća mjesta i to na 100 i 200 metara leđno, te 400 metara kral. Tonči Restović je također bio brončani na 400 metara kral. Omladinsko i seniorsko prvenstvo Jugoslavije, koje je održano u Rijeci, donijelo je Zoranu Restović, peto mjesto na 200 metara delfin.

— Malo smo razočarani Zoraninim plasmanom, na državnom prvenstvu — sasvim će

iskreno Marijan Tepić. No, ne treba zanemariti, da je to ipak djevojčica, koja ima 14 godina, i pred kojom je sjajna budućnost.

Do kraja natjecateljske sezone mlade šibenske plivače očekuju još dva značajna takmičenja. Ovog vikenda, u Mariboru će se održati Prvenstvo Jugoslavije za pionire i Sibenčane će u Mariboru zastupati Tonči Restović, Miro Bušac, Stjepko Skenderović, Zana Milović, te Marija Pamuković. Nakon toga, od 5. do 6. kolovoza u Rijeci, će se održati prvenstvo za mlade pionire, gdje će krenuti, dakako i nastupiti, Ana Pamuković, Danilo Perunović te Perica Goran.

SIZ-a za fizičku kulturu, općine Šibenik, pokriva svega 40 posto ukupnih troškova PK »Šibenik«, dok se ostali dio podmiri putem reklama. Već samim tim valja upitati — Tko je protiv plivanja u našoj općini? Ovakvih »zlatnih koka«, poput šibenskih plivača ima podosta. No, mi uporno, trud i sredstva ulažemo u one koke, koje jednom ili nikad ne pogode pravo zrno?

Z. KABOC

SPORTSKI MOZAIK

Uspjeh skakača

Nakon vrsnih rezultata na prvenstvu Dalmacije skakači u vodu »Šibenik« postigli su dobre rezultate na pionirskom prvenstvu SR Hrvatske što je održano u Zagrebu. Filipović i Varnica osvojili su prva dva mjesta u kategoriji pionira do 10 godina, dok je Šišak u svojoj kategoriji u jakoj konkurenciji zaslužio osvojiti četvrto mjesto. U ukupnom ekipnom poretku Sibenčani su bili četvrti sa 213 bodova. Ovo je dobar uspjeh šibenskih skakača koji nekoliko godina nisu bili aktivni.

TURNIR U GRACACU

U organizaciji NK Borca iz Gracaca održan je tradicionalni malo nogometni turnir na koje je nastupilo više mom-

čadi iz bliže okolice. Finale je održano 27. srpnja, na Dan ustanka naroda i narodnosti SR Hrvatske i Bosne i Hercegovine.

SLAB PLASMAN »Ražina«

Bočari »Ražina« slabo su plasirani u ovogodišnjem prvenstvu Općinske bočarske lige. Osvojili su tek 12. mjesto sa 6 osvojenih bodova iz deset susreta (tri pobjede i sedam poraza). Ova ekipa može daleko više, što se od njih i očekuje u nastavku prvenstva koji počinje 3. rujna.

ISPISNICU PETKOVICU

Jedan od boljih igrača KK Šibenke, Zivko Petković, u zadnjem danu prelaznog roka u pristupio kuglašima Sibe-

osjetno pojačanje. U prošlom na kuglaše zatražio je ispisnice »Elektre«. To je za njih prvenstvo Općinske lige »Elektra« je zaslužio osvojiti treće mjesto u ukupnom poretku.

»MLADOSTI« PRVI DIO

Tek jednu godinu da su se »našli« bočari »Mladosti« u kojoj pretežno igraju radnici zaposleni u Srednjoškolskom centru Šibenik, a već su postigli dobre rezultate. Nakon prvog dijela prvenstva zaslužio im je pripalo prvo mjesto sa 14 osvojenih bodova. Isto toliko imaju »Tri bunara«, »Zaton« i primoštenski »Adriatik«. Za momčad Mladosti nastupaju ovi igrači Josip Blažević, Slavko Peračić, Rajko Zičić, Jakov Labor, Pasko Višić, Dragutin Cvitan, Ante Copić i Pero Mioč.

Iz matičnog ureda

Rođeni

Dobili kćerku: Neven i Lora Dzelalija, Mirko i Anka Perica, Zoran i Ana Mićunović, Joso i Zdenka Jerković, Bruno i Maria Kurić, Miloš i Marjana Antin, Vinko i Olga Gracin, Dušan i Olivera Ergić, Branimir i Đurđica Mrša, Ratko i Jelka Brković.

Dobili sina: Predrag i Inđira Bulat, Tomislav i Erika Grubišić, Dražen i Nedjeljka Knežević, Predrag i Anka Ostojić, Mate i Ljiljana Aleksić, Edo Periš i Zlata Tišma, Rade i Marija Aužina.

Vjenčani

Ankica Blaće i Rozarijo Burazer, Ana Lovrić i Mirko Pečković, Ana Jukić i Mladen Jakić.

Umrli

Sime Bubica (60), Luka Klisović (70), Eufemija Lošnjanić (77), Stipe Lovrić (69), Franica Bačelić (79), Marat Sunjerga (74), Pavica Bumber (89), Mate Mrdeža (84), Ana Mišura (81).

Dežurna ljekarna

CENTRALA, Ulica B. Kidriča bb (do 4. VIII.)

DALI KRV

U Službi za transfuziju Medicinskog centra u Šibeniku dobrovoljno su dali krv: Ničkola Abramović i Miro Grbelja (MTRZ), Ante Kero, Milorad Pešić, Jadran Jelić, Ivano Svraka, Branko Pilić, Darko Višnjić, Branko Pirc, Srećko (TLM), Josko Stošić (Slobodna plovidba), Frane Periša, cko Grubišić i Oliver Gović Živko Sarić i Ante Antulov (Slobodna plovidba), Bore Sakić (Sipad), Jadran Baković (Izgradnja), Vjekoslav Baković, Rade Travica, Petar Foro i Milenko Nešić (Klub DDK Crvenog križa), Josip Slavica (TEF), Stipe Crnica, Ivica Džioć, Dražo Manojlović, Đorđe Gračanin, Vilim Kutija, Goran Crnica, Ivica Živković, Ivica Martinović i Milan Kundid (Šibenik).

Općinska organizacija Crvenog križa zahvaljuje svim davaocima.

**»AUTOTRANSPORT« ŠIBENIK
»OOUR TERETNI PROMET«**

Komisija za radne odnose OOUR-a »Teretni promet«, donijela je odluku o raspisivanju

OGLAS

za obavljanje poslova i radnih zadataka

UPRAVLJANJE KAMIONOM — 12 izvršilaca na neodređeno vrijeme

Uvjeti: St. st. sprema (KV) vozač »C« i »E« kategorije sa 1 godinom radnog iskustva.

Ponude s dokazima o ispunjavanju uvjeta dostaviti u roku od 8 dana od dana objave oglasa na adresu: »Autotransport« Šibenik kadrovski sektor, Lenjinov trg bb.

Prije zasnivanja radnog odnosa s vozačima izvršit će se podučavanje i provjeravanje stručne osposobljenosti kandidata i to:

— testiranje,
— provjerom praktičnog znanja na upravljanju vozilom i rukovanjem opremom i uređajima.

Obavijest o izboru kandidata dostavit će se u roku od 30 dana od dana objavljivanja natječaja.

RO »KNJIGOVODA«

59000 Šibenik
Bratstva jedinstva 16/III
Broj: 47/89.

Komisija za natječaj za izbor direktora RO »Knjigovoda«, servisa za vođenje poslovnih knjiga i birotehniku Šibenik, Bratstva i jedinstva 16, na temelju Odluke Zbora radnika od 8. 7. 1989. god. raspisuje

NATJEČAJ

za obavljanje poslova i radnih zadataka
DIREKTORA RO »KNJIGOVODA« (reizbornost)

Osim općih uvjeta predviđenih zakonom za direktora RO »Knjigovoda« može biti imenovana osoba koja ispunjava još i posebne uvjete:

1. Da ima visoku, višu ili srednju spremu financijskog smjera,
2. Da ima radno iskustvo u spremi koja se traži:
— VSS — najmanje 3 godine
— VSS — najmanje 4 godine
— SSS — najmanje 5 godina
na rukovodećim mjestima šefa računovodstva ili knjigovodstva,
3. Da posjeduje moralno-političke kvalitete,
4. Da je pokazao angažiranost i rezultate u razvoju socijalističkih samoupravnih odnosa,
5. Da ima u svom dosadašnjem radu provjerene rezultate u pogledu vođenja knjigovodstva na kojima je pokazao smisao i sposobnost za rukovođenje,
6. Da ponudi program rada i razvoja radne organizacije za naredno mandatno razdoblje od 4 godine,
7. Da nema zabrane za obavljanje poslova i radnih zadataka po osnovi člana 511 Zakona o udruženom radu,
8. Osobni dohodak i rješavanje stambenog pitanja prema samoupravnim općim aktima RO »Knjigovoda«.

Pismene ponude uz dostavu odgovarajućih dokaza o ispunjavanju natječajnih uvjeta, te uz opširnu opću i radnu biografiju dostaviti komisiji za izbor i imenovanje direktora RO »Knjigovoda«, 59000 Šibenik, Bratstva jedinstva 16.

Nepotpune ponude, ponude podnijete po isteku roka za natječaj neće se uzimati u obzir.

O rezultatima natječaja učesnik u natječaju bit će obaviješten u roku od 8 dana od dana izvršenog izbora.

Rok dostavljanja ponude je 15 dana od dana objavljivanja.

MALI OGLASNIK

TELEFON: 25-822

IZNAJMLJUJEM jednosoban ili dvosoban stan. Ponude pod brojem 416.

U SLOBODNO vrijeme vršim električne i vodovodne instalacije, stavljam lamperiju i sve bojadisarske radove. Javite se na telefon 35-946. (417)

IZNAJMLJUJE se dvosoban stan za bračni par. Telefon 26-134. (418)

TRAZIM jednosoban ili dvosoban stan. Ponude pod brojem 419.

PRODAJE se peglica, godina proizvodnje 1982. Za informacije javite se na telefon 32-298 od 8 do 10 sati i poslije 19 sati. (420)

PRODAJE se garaža i auto »CITROEN AMI-6« u odličnom stanju. Prešao 54.000 kilometara. Informacije na telefon 25-532. (424)

GUMENI čamac »MAESTRAL 5« i »TOMOS 4« prodajem. Javiti se na telefon (057) 25-204.

OBATELJSKU kuću u Šibeniku, Istarska 16, 160 četvornih metara i dvorište sa vrtom 170 četvornih metara prodajem. Kuća se stoji od dva stanai terase. Nazvat od 22 do 23 sata na telefon (059) 22-604. (425)

PRODAJEM stan u centru grada i teren na Kapriju. Informacije na telefon 24-437. (426)

IZNAJMLJUJEM jednosoban stan na Subićevcu. Javiti se na telefon (047) 34-678 od 16 do 21 sati. (427)

Iz tiska je 18. srpnja izašla knjiga »Šibenik na razglednicama nekad i danas«, u izdanju Društva filatelista i numizmatičara u Šibeniku.

Knjiga se može nabaviti na kioscima »Slobodne Dalmacije« u središtu grada, na Baldekinu i Subićevcu.

HITNO prodajem zvučne signale za žmigavce od 12 V, walkmen »SONY« s autoreversom, radiom i ekvilajzerom, njemački fotoaparati »HANIMEX« i muški crni kožni kaput. Sve je to novo. Informacije na telefon 35-636. (421)

BRACNI par bez djece traži jednosoban stan. Javiti se na telefon 24-590. (422)

MIJENJAM dvosoban stan 60 četvornih metara s telefonom u Splitu (VSF), visoko prizemlje u strogom centru za dvoiposobni ili trosobni. Za sve informacije obratite se na adresu i telefon: Tomislav Zubčić, B. Grubelića 11, Tribunj, broj telefona (059) 83-580. (423)

PRODAJEM 600 četvornih metara zemlje sa započetom gradnjom, građevinskom dozvolom u Bilicama (kod Gatara), s desne strane ceste. Informacije na telefon 25-760 i 26-367. (428)

PRODAJEM »GOLF JGL — DIZEL« tip 1983. godine u odličnom stanju i »TOMOS« BT 50 S novi. Informacije na telefon 25-760 i 26-367. (429)

MIJENJAM dvosoban stan s balkonom od 65 četvornih metara na Njegoševu trgu (društveno vlasništvo) za dva manja. Mogućnost dogovora. Telefon 29-414 od 17 do 20 sati svaki dan. (430)

U SJECANJE

na nezaboravne roditelje, djeda i baku

SIME MASAR
pok. Bože
12. IX. 1962.
12. IX. 1989.

MAKRETA MASAR
pok. Stipe
rod. Antunac
1. VIII. 1983.
1. VIII. 1989.

Ljubav je jača od smrti, ljubav je jača od boli. Ona će trajno sačuvati uspomenu na vas. Zahvalna djeca: Mira, Franko i Tino.

TUZNO SJECANJE

na našu dragu

VLASTU STOŠIĆ
26. VII. 1982. — 26. VII. 1989.

S bolom u sreću uvijek će te se sjećati tvoji najmiliji: otac Jakov i majka Mirjana.

U SJECANJE

na dragu sestru

VLASTU STOŠIĆ
26. VII. 1982. — 26. VII. 1989.

S ljubavlju te se sjećaju sestra i brat s obiteljima.

VODORAVNO: 1. Vrsta obrtnika, 7. Kratica za poljoprivrednu zadrugu, 9. Prkosan, 10. Blato, gib, 11. Naša rijeka, 12. Vrlo opaka bolest, 13. Muško ime, 14. Upala sluznice, 15. Trak konca, 16. Naš otok, 17. Automobilska oznaka za Rijeku, 18. Sav na ženskoj čarapi (množ.), 20. Naš otok, 23. Inozemna kratica za broj, 24. Oert, 26. Dio tijela, ekstremitet, 28. Krat. za narodnooslobodilačku borbu, 30. Sredstvo za pranje i poliranje, 32. Austrijski nogometni klub, 34. Žensko ime (Larisa), 35. Krat. kninske tvornice vijaka, 36. Blagi povjetarac, 37. Ime glumice Begović, 38. Klimavo, nenategnuto, 39. Grčko slovo, 40. Zitelj jednog grada u SR Srbiji.

OKOMITO: 1. Div, gorostas, 2. Tekućina (bezbojna) neophodno potrebna u proizvodnji boja, 3. Bistar, uman, 4. Sveučilišni grad u Engleskoj, 5. Bilijarski štap, ke, 6. Krat. za »ad notam«, 7. Vrsta kvalitetne morske ribe, 8. Otok u šibenskom arhipelagu (korallji), 10. Ugao, 12. Blagajnik, 14. Automobilska oznaka za Kikindu, 16. Osobna zamjenica, 19. Vrsta bezalkoholnog pića, 21. Veseo, vedar, 22. Otok u šibenskom arhipelagu, 24. Velika sovjetska rijeka, 25. Nekuhani, 27. Prije mnogo vremena, 29. Prijedlog, 31. Jestivi kesten, 33. Tal. žensko ime, 34. Velika evropska rijeka (Elba), 36. Gl. grad Laristana, 38. Suglasnik i (okrugli) samoglasnik.

LJ. JELOVČIĆ

KRIŽALJKA

1	2	3	4	5	6		7	8
9							10	
11							12	
13							14	
15							16	
	18						20	
							21	
22							24	
	23						25	
26	27						30	
							31	
32							34	
	33							
35							36	
37							38	
39							40	

KRITIKA

ZAUSTAVLJENI
TRENUCI GRADA

Ako je točno da fotografije »ispunjavaju praznine u našim mentalnim slikama« sadašnjosti i, još više, prošlosti, onda ne čudi pojava interes za starim fotografijama i sve češća pojava edicija i izložbi koje stotinu i pedeset godina nakon njena iznašaša prezentiraju tu gradu kao vrijedan izvor za upoznavanje novije povijesti. Stare fotografije veduta gradova svjedoče o jednom izmijenjenom ili nestalom svijetu, ljudima, običajima i davnim događajima, koji se pred nama ipak ukazuju u »punini svoje životnosti«. To su »melankolični predmeti« što vjerodostojno očituju stvarnost ljudskog starenja, dramatične mjene urbanih prostora i prirodna okoliša, pa stoga njihova draž uvelike podstiče nostalgiju i sentimentalni odnos spram — nerijetko idilično zamišljene — prošlosti.

Fotografijama starog Šibenika ukrašava se sve više zidova javnih prostora, a one predstavljaju i nezaobilazan materijal edicija, natpisa i izložbi koje na popularan, neobavezan i »literarizirajući« način pokušavaju progovoriti o šibenskoj povijesti i kulturnoj baštini. Uz brojne vrijedne edicije o šibenskoj prošlosti, koje podliježu najstrožim znanstvenim kriterijima, svjedoci smo uobličavanja jednog paranznanstvenog pristupa prošlosti Šibenika. U tom se konceptu prež-

vakavaju klišeji o šibenskom »kamenju ljutom« i »prokletoj šibenskoj naravi«, kojoj se »predaja mogla nametnuti samo mačem«, ali u kojoj istodobno čuči nježan i raspjevan trubadur s vrsnim grlenim i inim folklorno-tovernaškim odlikama što ga rese od Sižgoričevih vremena pa do naših dana. U takvom razumijevanju povijesti, fotografije su aktivan dekorativan materijal, ali su prije svega alibi za nedostatak znanstvenog i kritičkog odnosa spram povijesti grada. U tomu se i skriva razlog nefunkcionalne »upotrebe« fotografije. Patos njena govora o našoj vlastitoj vremenitosti ne može nadomjestiti, recimo, nedostatak na struci utemeljenog objašnjenja o svim mijenama koje su nastale na krhkom tkivu stare gradske jezgre i u načinu življenja.

Knjiga »Šibenik na starim razglednicama nekad i danas« autora Josipa Jakovljevića i njegovih suradnika Bruna Ungarova, vlasnika vrijedne zbirke razglednica i druge građe o starom Šibeniku, i Gorana Jurasca, snimatelja današnjeg Šibenika, sadrži tridesetak razglednica starog Šibenika (veduta, kulturnih spomenika, važnijih zgrada i javnih prostora) te isto toliko fotografija današnjeg Šibenika snimljenih iz iste pozicije. Taj »usporodni« materijal omogućuje da i danas s radošću možemo prepoznati dobro nam znane prostore koji su

se i poslije toliko vremena tek malo izmijenili, ali i da sjetom otkrijemo potpuno izmijenjene ili nestale ambijente nekadašnjeg Šibenika te pojedine objekte — staru ribarnicu i kompleks zgrada na mjestu današnje Općine, drvenu rivu i Gradsku kavanu, crkvicu Božjeg blagdana i spomenik hude sudbe Nikoli Tommaseu... Vizuelni dokumenti »zaustavljenih trenutaka« prošlosti i sadašnjosti grada nisu, nažalost, u organskoj vezi s prvim, uvodnim dijelom knjige. Tu autor parafrazira neke dijelove svoje ranije knjige »Kazivanja o Šibeniku«, u kojoj je žurnalistički živo, na tragu svog vrijednog pret hodnika i kroničara Šibenika Manfreda Makale, donio crtice iz života grada u prošlom i ovom stoljeću.

Vrijednost ove nevelike knjige leži u tomu što i ona upozorava na izgubljeni, ali i sačuvane ambijentalne vrijednosti grada i njegovih kulturnopovijesnih spomeničkih cjelina ili pojedinih objekata. Velika je šteta što fotografije (razglednice) nisu reproducirane u koloru ili što komentari ispod slika nisu informativniji. Na taj bi način današnje generacije boljim poznavanjem odnog Šibenika od jučer, koji je stradao i pošastima rata i mirnodobskim devastacijama, znale bolje odrediti što učiniti sa Šibenikom od danas u preuskom procepu između Scila lakome(n)talno-manganskog ekonomizma i Haribida »historije mentaliteta«.

M. ZENIC

UPRAVO OBJAVLJENO

RUŠITELJI
ZABLUDA

Nedano je u izdanju Zbora liječnika Hrvatske Osnovne organizacije Šibenik izašla iz tiska knjiga »Šibenski liječnici — Peričić dr. Božo i Lalić dr. Nikola (šibensko razdoblje djelovanja)« autora Stjepana dr. Sirovice.

Riječ je o prvoj knjizi edicije »Iz prošlosti šibenskog zdravstva« pokrenute ne pijeteta radi (pa i to), već u prvom redu zbog upoznavanja sa temeljima na kojima treba graditi, radi upoznavanja njihovih nasljednika sa onim što su prethodnici napravili ili pak započeli »kako je u uvodu napisao prof. Ivo Livaković.

Zašto je dr. Sirovica za prvu knjigu spomenute edicije odabrao život i djelo dr. Peričića i dr. Lalića nije teško pogoditi, čak i ako se povijest šibenskog zdravstva poznaje površno. Dolaskom ove dvojice liječnika u Šibenik prije točno sto godina šibenska bolnica vrlo brzo doživljava redefiniciju i od azila za bolesne od »škrljeva« (sifilisa) počinje dobijati identitet bolnice.

Najteži zadatak oduvijek je bilo rušenje zabluda, a upravo je to uspjelo dr. Peričiću i dr. Laliću, upornošću svojstvenom samo istinskim znanstvenicima i nadasve stručno-

šću, pa su pred snagom njihovih argumenata morale odstupiti i ondašnje vlasti.

U prvom dijelu knjige dr. Sirovica kronološki iznosi djelatnost ove dvojice pionira šibenskog zdravstva, da bi u drugom dijelu obradio pojedinačno njihov život i djelo. Taj dio knjige je i beletristički zanimljiv je autor, koristeći se njihovom međusobnom i prepiskom s drugim liječnicima, otkriva dr. Peričića i dr. Lalića i kao kompleksne ličnosti, kao ljude od krvi i mesa s vrlinama, ali i s manama.

Treći dio knjige posvećen je stručnim i znanstvenim radovima baruna dr. Nikole Lalića i dr. Bože Peričića i posebno je zanimljiv jer donosi sliku stanja ondašnjeg zdravstva na području Šibenika i, zapravo, u originalu zapisane privjence znanstvene medicine misli u Dalmaciji što je druga velika zasluga ove dvojice liječnika.

Kada se prelistava povijest, kao u ovoj knjizi, uvijek se postavlja pitanje: »Što je to u prošlosti proizvelo ovakvu sadašnjost?« Knjiga dr. Sirovice nudi odgovore na to pitanje kad je u pitanju šibensko zdravstvo. Da nije bilo dr. Peričića i dr. Lalića mnoge stvari ne bi bile iste.

M. RADIC

LIKOVNA
PALETA

Kroz trajanje srpnja u Muzeju grada Šibenika otvorena je revijalna izložba slika, grafike i skulptura MORE, LJUDI, OBALA, koja je ove godine okupila 64 naša, mahom priznata, umjetnika i 8 gostiju iz Italije, Svicarske, Mađarske i Rumunjske, koji djeluju u Veneciji. Svi oni zajedno pokrivaju široki generacijski dijapazon.

Kreacije stvaralaca sa izložbe inspirirane su temama o moru ili pak svemu onom što more dotiče, osmišljava ili asociira. Svako viđenje mora je impresiv-

no, a viđenja su neiscrpna, što se i na izložbi vidi kroz heterogenost prikaza.

Kao i na svakoj kolektivnoj izložbi i na ovoj se sagledava mnoštvo individualnog likovnog govora, percepcija i rješenja koja osciliraju od lirizma do robustnosti, od tonske smirenosti do razmahanog kolorizma ili od realističkih tretmana do smionih transformacija, kao i od konvencije do suvremenih pomodnosti.

Ova izložba vuče svoje ishodište iz Likovne kolonije Primošten, tradiciona-

lna je, jer se u kontinuitetu održava već sedamnaesti put. U Šibeniku je ona svakako najveća likovna godišnja manifestacija sa republičkim, a u neku ruku i međunarodnim značajem, na kojoj se mogu sagledati likovna gibanja u zemlji.

Unatoč svom značaju oglašavanje ove izložbe je više nego skromno, skoro neuočljivo, a ona zahtjeva ne posebnu pompu, ali svakako doličnu najavu jednim kreativnim plakatom.

V. PERCIN

Priče o znakovima

Kroz povijest su se odredeni znakovi pojavljivali i prihvaćali kao simbol koji utjelovljuje neku situaciju, stav, religiju ili ideologiju. Sve postojeće i imaginarno može se najkraće iskazati simbolikom znaka. Kod Tomislava Cerine, zadarskog slikara, koji ovih dana izlaze svoja ulja u galeriji Krševan znak je isključivi likovni motiv, on je dominantna i imperativ, on je srž kazivanja subjektivnih primisli autora. Cerinini znakovi pokušavaju da označe nešto astralno ili pak spiritualno, kontemplativnost koja se preko znaka želi prepoznati. Prema ovom Cerina slika aksiomske slike u kojima

je znak geometrijski strukturiran ideogram u tokovima lomljene linije sa asocijativnošću na znakovlje nekog dalekog rudimentarnog pisma. To su ideogrami u kojima ima mnogo magijskog a izraštaju na ideji trokuta, križa i modificiranog antičkog meandra. Cerinini znakovi su monokromni i čisti oslikani akcentiranom tamnom bojom, nametljivi u svom grafizmu sa bučnim govorom o maštariji koju zastupaju. Slike na izložbi su jako velikog formata kako bi se i tim markirao značaj simbola.

Inače Cerina slika dvodimenzionalno, plošno i afišerski bez aluzija na du-

binu, volumen i masu. Već liku dimenzionalnost svojih slika u koje će zgodno komponirati znakove razdjeljuje idejom geometrijske parcijalizacije sa pažnjom da se u zatimljenom akcentu ritamski izmjenjuju tople i hladne parrije, ili blago teksturirana polja s onima bez teksture.

Zapostavljajući tradiciju, konvencije ili trendove Cerina se je odlučio na priču o znakovima u koje mi samo naslutbama možemo uranjati. Kroz povijest svaki znak pretvoren u simbol uzdizao se do apsoluta, do idolatrije. I Cerina gradeći kompozicije uzdiže svoje znakove.

V. PERCIN

Ekologija i turizam

'PLOVIDBA' PREMA MRTVOM MORU?

S pročišćavanjem otpadnih voda prije ispuštanja u more situacija je slična kao i sa zaštitom zraka, jer se takvi uređaji još uvijek vrlo rijetko grade. Sve se više zagađuju i dijelovi otoka prema pučini, gdje je more uvijek bilo najčišće, i to zahvaljujući brodovima koji ispuštaju mineralna ulja i druge otpadne tvari — Najosjetljiviji i najugroženiji su otoci. Negativni utjecaj turizma počinje se osjećati kada broj turista u sezoni postane veći od broja st-

Jadransko more se u prosjeku tri puta više zagađuje s talijanske nego s jugoslavenske strane, čemu naročito pridonosi uljevanje rijeke Po. Tako se godišnje u Jadran ulije oko 8,8 milijuna tona organske materije, 340 tisuća tona dušika, oko 30.000 tona fosfata i gotovo 95 tisuća tona perzistentnih ulja. Međutim, iako njegov sjeverni dio iz godine u godinu postaje sve prljaviji, Jadran je u cjelini još uvijek čisto more.

Naime, sjeverni dio Jadranskog mora je zbog plitkosti i relativno male vodene mase i tridesetak puta podložniji zagađivanju nego ostali dio. I dok otvoreno more po svojoj kvaliteti još uvijek pripada prvoj kategoriji, lokalna zagađivanja mora od industrije, komunalne kanalizacije i utoka pojedinih rijeka smanjuju kvalitetu mora uz veće gradove i luke na posljednju — četvrtu klasu — upozoravaju u studiji Instituta za turizam Zagreba »Turizam i ekologija« autori Eduard Kušen i Zoran Klarić.

POŠAST ZAGAĐIVANJA

S pročišćavanjem otpadnih voda prije ispuštanja u more situacija je slična kao i sa zaštitom zraka, jer se takvi uređaji još uvijek vrlo rijetko grade. Sve se više zagađuju i dijelovi otoka prema pučini, gdje je more uvijek bilo najčišće, i to zahvaljujući brodovima koji ispuštaju mineralna ulja i druge otpadne tvari.

Zbog nedostatka ekološke svijesti, neznanja, neupućenosti, kratkoročnih interesa i razjedinjenosti, turistička privreda nije uvijek mogla ili htjela obraćati dovoljnu pažnju na posljedice koje njena aktivnost može imati na okolinu. Na sličan način se ponaša i lokalna vlast.

UGROZENI OTOCI

Najosjetljiviji i najugroženiji su otoci. Negativni utjecaj turizma počinje se osjećati kada broj turista u sezoni postane veći od broja sta-

Društveno-političke zajednice trebale bi u suradnji s turističkom privredom osigurati turistički prostor i od mogućeg negativnog utjecaja turizma. Moralo bi se paziti na o-

algi. Te boje su vrlo otrovne i uništavaju riblju mlad i mlad školjkaša. A prilikom gradnji marina nije prethodila studija utjecaja na okolinu.

OPASNA DIVLJA GRADNJA

Ako bi se ipak trebao izdvojiti najnegativniji oblik utjecaja turizma na okolinu u obalnoj zoni, onda bi to bez sumnje bila neprimjere-

području Jugoslavije ima više od 70.000 vikendica i one su zauzele najljepši dio obale.

Gradnja vikendica je bila u znatnoj mjeri neplanska, a arhitektonska i urbanistička rješenja neprikladna, tako da većina ovih objekata nagrđuje okoliš. Kuće za odmor su građene na zonama namijenjenim komercijalnom turizmu, a i turistički objekti odabrali su najvrednije i najosjetljivije dijelove Jadrana, čime se smanjuje ili čak uništava turistička atraktivnost tih prostora. Sve to upućuje na zaključak da se potencijalni turistički prostor naše zemlje sve više smanjuje.

Zato bi buduću turističku gradnju trebalo maksimalno usmjeriti u blizinu postojećih urbanih tkiva i prostora s razvijenom infrastrukturom, a obavezno izbjegavati gradnju na samoj obali. Jer turizam je kao pojava i kao djelatnost usko vezana za korištenje prostora, zbog čega razvoj i opstanak turizma ovisi o ekološkoj kvaliteti pojedinih područja.

OPERETNA TURISTIČKA MJESTA

Nije dovoljno gostu ponuditi »operetna turistička mjesta, koja nemaju nikakve veze sa stvarnošću i koja su, sa svojom namještenošću i umjetnim kulisama, čisti teatar. Egzotika se dozira u upotrebljivoj količini, ograniči samo na ono slikovito, i to daje turistima. Jer turisti na odmoru u našoj zemlji primjećuju i druge stvari osim onih koje im mi nudimo lijepo upakirane. Zale se na neurednost plaža, sanitarnih čvorova i pučinu po kojoj uz alge često cvjetaju i mrlje od ulja duginih boja, te raznorazni otpaci.

Turizam, kao jedan od izlaza za ekološku krizu razvijenog svijeta, postupno i sam upada u zamke nekontroliranog rasta, pa se pitanje skladnog, uravnoteženog ili turizma po mjeri javlja kao logičan zahtjev. To osobito vrijedi za jadranski turistički prostor, kojeg na dulji rok valja sačuvati za turizam, ali ga istodobno treba i zaštititi od turizma. Kako? Pa možda bi mogli pokušati primijeniti recept Grka koji su prije tri godine plakatima i tiskanica upozoravali sve potencijalne zagađivače mora (to su i turisti, i to u velikoj mjeri) da se pridržavaju reda i propisa. No, prije svega moramo probuditi vlastitu ekološku svijest.

JASNA ŠIPEK

čuvanje prirodnih ljepota kroz osnivanje nacionalnih parkova i rezervata, te održavanje spomenika kulture, a s druge strane usmjeravati i kontrolirati turistički razvoj rosjedllaca. Dolazak većinom motoriziranih gostiju, koji sa sobom sve češće dovoze i čamce, osjeća se ne samo u dobrom deviznom prilivu, već i u zagađivanju mora. A kampiranje, piknik i roštiljanje u oazi crnogoričnih šuma uz samu obalu često završava požarima.

I plivanje može negativno utjecati na kvalitetu vode i obalnog tla, na vegetaciju i faunu, da ne govorimo o skijanju koje ozbiljno ugrožava prirodne eko-sisteme, osobito na jezerima. Velika akcija otprije pet godina da se u svim dijelovima Jadrana osnivaju marine ostvarena je bez ikakva proučavanja ekoloških uvjeta. Tako su marine potakle široku disperziju zagađivanja. Tu se ne radi samo o krutom otpadu, već i o širokoj primjeni boja, kojima se brodovi štite od naslaga

na gradnja kako komercijalnih turističkih objekata, tako u još većoj mjeri kuća za odmor. U obalnom

Kako motivirati za bolji rad?

Piše: Željko DEKOVIĆ

Posebno poglavlje zakona posvećeno je zaštiti na radu i obavezama radnih organizacija u tom pogledu. Suglasno potrebama jedinstvenog jugoslavenskog područja, a polazeći od toga da je zaštita na radu integralni dio svakog procesa rada, odnosno jedinstvenog sistema tehničkih normativna i standarda, predloženo je da opće i posebne mjere zaštite na radu propisuje nadležni sažetni organ uprave.

Osigurana je i odgovarajuća zaštita mladih radnika (madih od 18 godina), te žena za vrijeme trudnoće i nakon poroda, uključujući pravo radnice na polovinu radnog vremena i do tri godine života djeteta ukoliko mu je potrebna njega.

Prijedlog zakona sadrži i zajedničke osnove i mjerila za stjecanje osobnog dohotka, s time što je predviđeno da se ova oblast bliže razrađuje općim aktima, odnosno da se osobni dohodak privremeno utvrđuje kao akontacija i isplaćuje mjesečno. Precizirane su i odredbe o ostvarivanju određenih naknada osobnog dohotka za vrijeme odsustvovanja s rada, te za vrijeme ostvarivanja prava po osnovi preostale radne sposobnosti. Polazeći od ustavnih načela o osiguranju materijalne i socijalne sigurnosti radnika, te od obaveza predviđenih međunarodnim konvencijama, predviđen je i zajamčeni osobni dohodak za rad u redovnom vremenu, s tim što će se bliže određivanje visine ovog dohotka utvrđivati zakonom i općim aktom.

Uz osobni dohodak i korištenje sredstava za neposrednu zajedničku potrošnju radi pokrivanja određenih socijalnih i drugih potreba radnika, predloženi su i drugi zakonski vidovi motivacije radnika — prednost pri upućivanju na stručno usavršavanje, dio dobiti od inovacije, racionalizacije i drugih stvaralaštava, nagradno odsustvo s rada, te druga prava utvrđena općim aktom i kolektivnim ugovorom.

Kad je riječ o disciplinskim mjerama predviđene su tri — javna opomena, novčana kazna i prestanak radnog odnosa. Prva se može izreći za lakšu povredu radne obaveze, dok se druga može kretati najviše u visini od 15 posto akontacije mjesečnog osobnog dohotka radnika i u trajanju od jednog do šest mjeseci.

Mjera prestanka radnog odnosa izricala bi se za teže povrede radnih obaveza, odnosno za neizvršavanje ili nesavjesno, nepravovremeno i nemoralno izvršavanje radnih zadataka, nezakonito raspolaganje sredstvima te nepoduzimanje određenih radnji od poslovnog organa ili radnika s posebnim ovlaštenjima. Ista mjera poduzimala bi se i za neostvarivanje radnih rezultata u periodu od tri mjeseca uzastopno, odnosno četiri mjeseca u toku godine, zatim za povredu propisa i

općeg akta o zaštiti od požara, eksplozije i djelovanja otrovnih i drugih opasnih materija, za zloupotrebu položaja, odavanje poslovne tajne, zloupotrebu bolovanja.

Prestanak radnog odnosa predviđen je i za povredu propisa i nepoduzimanje mjera radi zaštite radnika, sredstava rada i životne sredine, odnosno za povredu normi o općenarodnoj obrani i društvenoj samozaštiti, te za ometanje drugih radnika u izvršavanju njihovih radnih obaveza. Prema ocjeni predlagača, ovakvom zakonskom regulativom osigurala bi se veća disciplina i odgovornost za izvršavanje poslova i zadataka i stalo na put shvaćanju da zaposlenost u našim uvjetima predstavlja svojevrsnu privilegiju.

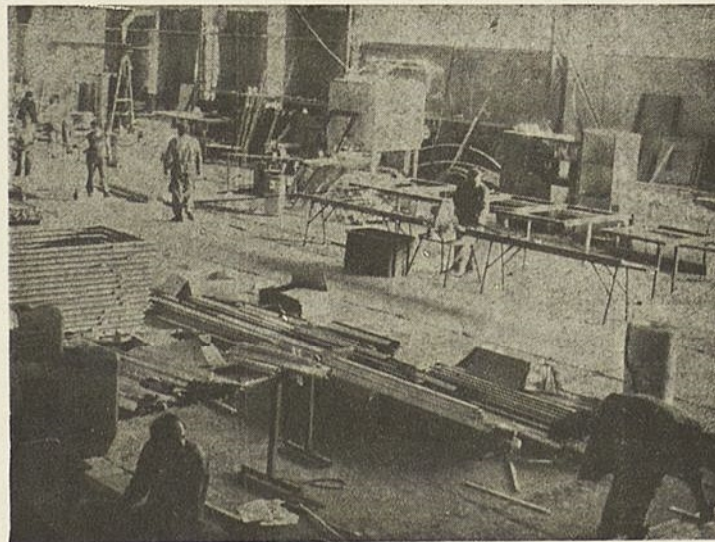
Potpunije je reguliran i institut udaljenja (suspenzije) radnika s radnog mjesta, s time što je dato

ovlaštenje poslovnom organu ili drugom ovlaštenom radniku da u izuzetnim slučajevima (teža povreda radne obaveze) može neposredno, usmenim ili pismenim putem naložiti udaljšavanje radnika s radnog mjesta. Predviđena je i materijalna odgovornost radnika za štetu koju je prouzrokovao, te obaveza radne organizacije da zahvija takvu naknadu štete, odnosno odgovornost organizacije za štetu koju je radnik pretrpio pri obavljanju radnih obaveza.

Zakonskim rješenjima o prestanku radnog odnosa obuhvaćene su tri varijante — uz suglasnost radnika, bez njegove suglasnosti i po sili zakona. I dok je u prvom slučaju prevladajuća volja radnika, bez njegove suglasnosti prestao bi mu radni odnos ako je utvrđeno da nema sposobnosti za izvršavanje određenih poslova ili ako ne ostvaruje očekivane rezultate, odnosno ako prihvati raspored na drugo radno mjesto ili takvog radnog mjesta nema.

Na isti način predviđen je prestanak radnog odnosa i za radnika koji na probnom radu ne postigne odgovarajuće rezultate, koji ne dođe na posao uzastopno pet radnih dana, koji je zasnovao radni odnos suprotno odredbama zakona i općeg akta, odgovorno prešutio ili dao neistinite podatke značajne za izvršavanje poslova i zadataka radi kojih je zasnovao radni odnos.

Kao što je već rečeno, radniku bi bez njegove suglasnosti prestao radni odnos i ako bude raspoređen u drugu organizaciju, te ako odbije da se prekvalificira ili dokvalificira za drugo odgovarajuće mjesto i, na kraju, ako mu je izrečena disciplinska mjera prestanka radnog odnosa zbog teže povrede radnih obaveza. (Nastavlja se)

Višestoljetni graditeljski razvoj Šibenika

IZGRADNJA NOVE KATEDRALE

Piše: Josip JAKOVLJEVIĆ

Kao činilac u prosuđivanju ekonomskog stanja u Šibeniku u 14. stoljeću mogu pomoći i podaci o prihodima, što ih je oko 1320. godine imao papa. Tada je papa dobio vao od crkava i samostana šibenske biskupije 160 florina, skradinske 100, trogirске 79, a splitske nadbiskupije 200, itd. Da je Šibenik gospodarski bolje stajao od drugih dalmatinskih općina u 13. stoljeću vidljivo je iz svote kojom su one jamčile Veneciji za doba bana Pavla Subića. Dok je Šibenik 1294. godine jamčio za bana sa 5000 libara mletačkih denara, Skradin je jamčio sa 1500, Trogir i Split sa po 3000 libara. U Šibeniku je u to vrijeme bilo dosta razvijeno zanatstvo. U gradu je djelovao veći broj kovača, bojadarisa, zlatara, klesara, zidara, pekara, postolara, krojača, kožara, stolara, zlatara, slikara, kipara i drugih. Svi su oni bili udruženi u vjerska ili profesionalna društva — bratovštine.

Drugi činiooci, međutim, negativno su utjecali na graditeljski razvoj Šibenika. To su epidemije, ra-

Šibenik u 15. i 16. stoljeću postupno dobiva onaj izgled koji uglavnom i danas ima. To je doba intenzivne građevinske djelatnosti. Gradnja nove katedrale (1431 do 1536) podstakla je gradnju bogatijih i raskošnijih kamenih zgrada. Gradnja katedrale bila je svojevrsna prilika i za reguliranje tog dijela grada

tovi, požari i glad. Mlečani su dva puta osvojili i opustošili Šibenik, najprije 1116. pa zatim 1378. godine. Šibenik su pustošile i razne bolesti, osobito kuga. U 1346. godini, nastala epidemija bila je jedna od najstrašnijih. Šibenski knez Dandolo javio je mletačkim vlastima da je zbog pomora »ovaj grad ostao potpuno bez stanovnika«, a uskoro je i

sam umro od te bolesti. Razumljivo je da su posljedice ovih epidemija grad napućivali stanovnici iz okoline. To stanovništvo bilo je uvijek izvor novih snaga.

Šibenik u 15. i 16. stoljeću postepeno dobiva onaj izgled koji uglavnom i danas ima. To je doba intenzivne građevinske djelatnosti. Gradnja nove katedrale (1431-1536) podstakla je gradnju bogatijih i raskošnijih kamenih zgrada. Gradnja katedrale bila je svojevrsna prilika i za reguliranje tog dijela grada. Bilo je prijedloga da se to zdanje gradi na mjestu gdje se danas nalazi crkva sv. Ivana. Naime, tada je postojalo uvjerenje da ta lokacija ima bolje uvjete ne samo za gradnju monumentalne građevine nego i za stvaranje novog gradskog centra. No kako je katedrala ipak podignuta na mjestu stare katedrale svjedoči kako je taj gradski predjel, oduvijek bio i dugo ostao gradsko središte. Trg uz katedralu — plathea comunis — kasnije zvan Gospodski trg, tada je imao drugi izgled. Ispred crkve bilo je groblje. Budući da je nova katedrala bila

veća od stare, njenom gradnjom trg je prilično sužen. Nova katedrala bila je i duža od stare, pa je zahvaćena njenom gradnjom i presvođena uličica dijelila staru katedralu od biskupske palače koja se djelomično gornjim dijelom naslanjala na katedralu. Ispred katedrale nalazila se kula Teodošević koja je katedrali dugo služila kao zvonik. 1450. godine, u vrijeme gradnje katedrale, Šibenčani su dobili dozvolu da sruše kuću koja je bila na trgu sv. Jakova da bi tako proširili trg, najvećma radi — »ukusa i prikladnosti trg«. OGotovo istodobno s gradnjom katedrale gradila se i nova biskupska palača, a obavljaju se i popravci na kneževoj palači. Za vrijeme trogodišnje opsade grada (1409-1412) srušen je i samostan sv. Dominika za čiju su rekonstrukciju kasnije mletačke vlasti odobrile redovnicima posebne prihode za tri godine. U to je vrijeme rekonstruiran i samostan sv. Frane.

Graditeljsko nasljeđe i urbanistički razvoj Šibenika

Loše održavanje ostavilo traga

Gradevinske stanje objekata u povijesnoj jezgri ne zadovoljava. Loše održavanje i nestručni zahvati ostavili su traga na građevinskom fondu jezgre. Posljedice su općenito neretnost objekata vlaženje, a česti puta je ugrožen i stabilitet. U tom smislu naročito su negativan utjecaj imale česte intervencije u prizemljima objekata prilikom adaptacije u poslovne prostore.

Zelene površine u povijesnoj jezgri Šibenika bile su u prošlosti važan element njegove urbane morfologije. Danas, iako po površini zadovoljavaju, ne održavaju se i ne koriste na pravi način.

U fazi prometa nailazimo na niz probena kao rezultat povećanog broja vozila, slabe propusne moći prometnice, koje nisu mijenjale svoj profil od vremena izgradnje i konačno nepridržavanja postojećeg režima prilikom opskrbe prodavaonica. Iako je za ulazak u povijesnu jezgru užna posebna dozvola, rijetki su kršnici koji se toga pridržavaju.

Odvozmeća i općenito čistoća gradskih ulica nisu na nivou koji zaslužuju jedan povijesni ambijent i grad s piracijama u turizmu.

Mreža stalacija u povijesnoj jezgri je zaarjela i dotrajala. To se odnosi najviše na vodovodnu i kanalizacijsku mrežu, a dijelom i na električne telefonske razvode. Ovi posljednj, postavljeni po fasadama objekata nagrdjuju spomenike i neophodnih je vremenom ukloniti. Kod rajete trebat će iznaći

rješenja, koja će odgovarati kriterijima spomeničke zaštite.

Iz analize korištenja slobodnih površina proizlazi da postoje rezerve i mogućnosti za njihovo adekvatnije korištenje. Posebno treba izdvojiti obala, koja općenito kod gradova na moru predstavlja atraktivan i naročito zanimljiv prostor. Građani Šibenika nisu zadovoljni s dosadašnjim načinom korištenja obale, što je došlo do izražaja u provedenoj anketi, gdje se čak 47 posto anketiranih izjasnilo za potpu-

nu zabranu prometa rivom, a 38 posto za djelomično ukidanje.

Prostor povijesne jezgre izložen je sa svih strana negativnim utjecajima različitih izvora zagađenja. Tvornica »Boris Kidrič«, TEF i »Lučka Šibenik«, te kotlovnice raznih objekata su izvori zagađenja zraka. Uslijed ovih utjecaja zabilježena su čak oštećenja spomenika, posebno katedrale, gdje na površinama objekata dolazi do kemijskih reakcija i propadanja kamena.

More unutar šibenskog zaljeva je izuzetno zagađeno usljed direktnog ispuštanja otpadnih voda bez prethodnog prečišćavanja, tako da je krajnji čas da se predvide odgovarajuća rješenja za sanacije akvatorija.

U okviru istraživanja postojećeg stanja obavljene su i socio-demografske analize, koje su dale zanimljive podatke o stanovnicima povijesne jezgre. U povijesti Šibenika zabilježene su česte i velike oscilacije u broju stanovnika, ovisno o političkim i ekonomskim prilikama, ratovima i epidemijama zaraznih bolesti, koje su pratile građane Šibenika stoljećima.

Danas je u povijesnoj jezgri najveći udio starijeg stanovništva iznad 60 godina, što je pojava karakteristična uglavnom za sve povijesne jezgre. Ipak ohrabruje podatak o priličnom broju stanovnika mlađe starosne dobi i djece, što ukazuje na određenu vitalnost ovog prostora.

Iz provedene ankete, koja je pokazala stav stanovnika prema raz-

ličitim problemima povijesne jezgre, može se zaključiti da građani Šibenika imaju pozitivan odnos prema graditeljskom nasljeđu, da su svjesni njegovih vrijednosti i zainteresirani za njegovo održavanje i obnovu. To se odnosi na stambeni fond, te je izražena želja za ulaganje vlastitih sredstava u cilju poboljšanja uvjeta stanovanja.

Na kraju je obrađena posebno značajna tema urbo-ekonomskih analiza. Rezultati ovih analiza važni su za provođenje zemljišne politike i donošenja odgovarajućih mjera za gospodarenje prostorom u kasnijim fazama plana.

U povijesnoj jezgri ostvaruju se u okviru odvijanja gradskih funkcija različiti oblici gradske rente i ekstra dohotka. Ova pojava je važna utoliko što se zahvaćanjem ovih prihoda sredstva mogu usmjeriti pravo u izgradnju i uređenje povijesne jezgre, što dosada nije bilo slučaj. Dogadalo se da su se ta sredstva koristila za uređenje drugih dijelova grada ili se naprosto nisu ni sakupljala. U izrađenim analizama naznačeni su i potencijalni izvori sredstava za revitalizaciju povijesne jezgre.

Namjera je izrađivača plana, a u tom cilju je priređena i izložba izrađene dokumentacije, da se građani Šibenika svojim prijedlozima i sugestijama aktivno uključe u proces izrade plana. Na taj način plan će biti stvarni izraz želja i potreba stanovnika grada.

DIANA GUNJAČA

TKO TO I ZAŠO PO ZIDOVIMA ISPISUJE GRAFITE?

Apolitični šibenski grafiti

Da li ste prolazeći red nekog ili nekoliko grafiti zastali da ih malo ozbilje promotrite? Da li ste se kad zapitali tko piše te grafite i zašto baš tu, a ne gdje drugo? Da li ste razmišljali zašto su grafiti baš tvi? Da li vam se dogodio da niste razumjeli značenje ispisanih grafiti?

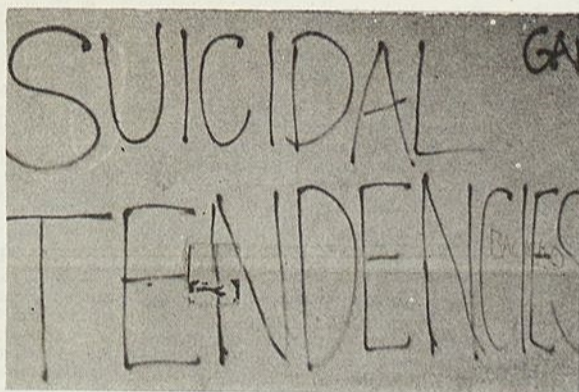
S pitanjima u vezi grafiti bi mogli unedogled, ali prvo pokušajmo odrediti što su grafiti. Pod grafitom podrazumijevamo sve vrste ručno pisanih tragova koji se nalaze na nekom javnom mjestu (prvenstveno na zidovima). Grafiti se mogu pisati raznim materijalima, a to se najčešće radi autosprejevima, raznim bojama, kredom, flomasterom i sličnim sredstvima.

Da vidimo kakva su obilježja šibenskih grafiti i gdje se najčešće pišu. Osvrnimo se prvo na njihov sadržaj. Mislimo da nećemo pogriješiti ako šibenske grafite po sadržaju svrstamo u dvije grupe koje su dominantne. U prvu grupu bi spadali grafiti kojima su ispisani nazivi raznih rock i punk grupa, i poruke rock i punk sadržaja. Drugu grupu grafiti bi činili razni nadimci i mena, koji se vremenski gledano javljaju daleko prije od grafiti iz prve grupe.

Možemo zaključiti da samo jedan mali dio »mladih« piše grafite i da se tu radi o »mladima« koji su dijelom pod utjecajem »rock i punk kulture«, dok grafite nadimke i lična imena pišu »mladi« različitih vrijednosnih orijentacija

Evo nekih primjera grafiti prve grupe: »Clash«, »Rock Stones«, »The Exploited«, »/DC«, »U2«, »Funky Beat«, »nk«, »Rock Love«, »Head Metal« itd. Tu se nalazi i česti broj raznih skraćeni i kratice, kao rock i p. simbola. Ove grafite karakterizira engleski jezik koji se isti kod pisanja poruka »In Idea«, »Street Core« itd.

Združenju grupu grafiti navod samo nekoliko primjera: »Bobo«, »Toni« itd. Pronalajući samo sadržajni

aspekt grafiti za ostale grafite koji nisu svrstani u prije navedene grupe važi da su zastupljeni u manjoj mjeri ili da se, ispravnije rečeno, teško mogu grupirati. Ipak ćemo još izdvojiti grafite vulgarnog sadržaja (npr. veliki grafit na početku Kalelargu), kojih je manje ali upadaju u oči. Zanimljivo je primijetiti da grafiti koji su vezani za sport gotovo i nema, a uz to šibenski grafiti su potpuno apolitični.

Kod određivanja lokacije grafitisti vjerojatno nemaju

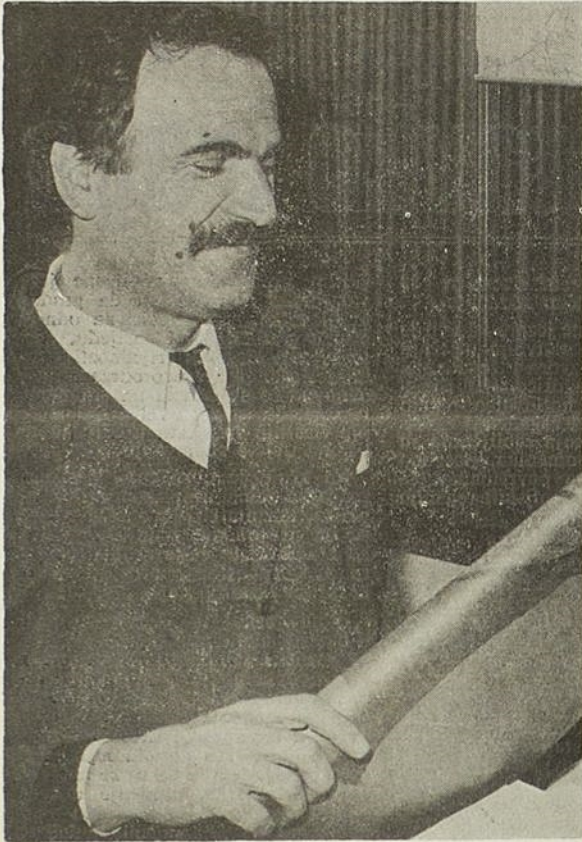
neko pravilo kojeg se pridržavaju. Konkretno u Šibeniku ima nekoliko mjesta na kojima su koncentrirani grafiti, a na mnogim mjestima se nalaze pojedinačno (na takvim mjestima uvijek postoji mogućnost da se pojave novi grafiti). Tako se veća koncentracija grafiti nalazi na prostoru oko robne kuće, zgrada u blizini sportske dvorane, na zidovima osnovne škole »Lepa Šarić« (inače su zidovi škola provokativna mjesta za grafitiste), zid u gradskom

parku »Maksim Gorki«, zidovi oko kina »Šibenik« itd. Grafiti se često pišu po zgradama (izvana i iznutra), kao i u liftovima, a svaki zid koji se nalazi na javnom mjestu potencijalno je mjesto na kojem može biti ispisana neki grafit.

Na želeći ulaziti u vrijednosne aspekte grafiti, odnosno ne želeći govoriti o grafitima kao o nečem lijepom ili ružnom, dobrom ili lošem itd, pokušajmo odgonetnuti tko piše grafite. Treba biti oprezan pa ne donijeti zaključak: to su mladi. Grafite zasigurno pišu »mladi«, ali »mladi« nisu homogena grupacija što važi i za ostale dobne skupine. Upravo zato što smatramo da su »mladi« heterogena grupacija možemo zaključiti da samo jedan mali dio »mladih« piše grafite i da se tu radi o »mladima« koji su dijelom pod utjecajem »rock i punk kulture«, dok grafite nadimke i lična imena pišu »mladi« različitih vrijednosnih orijentacija. Pri tome se iz vida ne smije izgubiti i element pomodnosti koji utječe da se broj grafiti povećava.

I. POLJIČAK

uz rub, po rubu...

Mirko Cvitan

Lelujavi plan

ONI MISLE DA JA NE ZNAM ŠTO RADIM!

Dogovor za dogovor

Bez obzira što kuća može ostati i nedograđena, poluizgrađena i bez (bliže) perspektive, poput one vlasnika Hila Lekaja u strogom vodičkom centru.

I ništa zato što svaki dogovor odmah rezultira nečim konkretnim, nikad nije kasno.

Zašto bi bilo kasno, primjerice, i zašto osporavati rezultate, općenito gledajući, ovo-ljetnog sastanka, kažu već tradicionalnog, između rukovodstva općine Šibenik i predstavnika MZ Vodice kad su se oni lijepo dogovorili da će se — dogovoriti! To nekom idućom prilikom, kao. Jer ovom nisu uspjeli, niti su mogli. A kako bi kad, po Vodičani-ma, malo što štima što je u nadležnosti šibenskih općinskih službi i organa — »divljanje« u izgradnji novih objekata i u privatnom prihvatu turista, loša porezna politika, nedostatak pravne regulative. I sve tako redom. Samo što nije spomenut kvalitet komunalne usluge odvoza smeća, budući je to, navodno, u kompetenciji samih Vodičana.

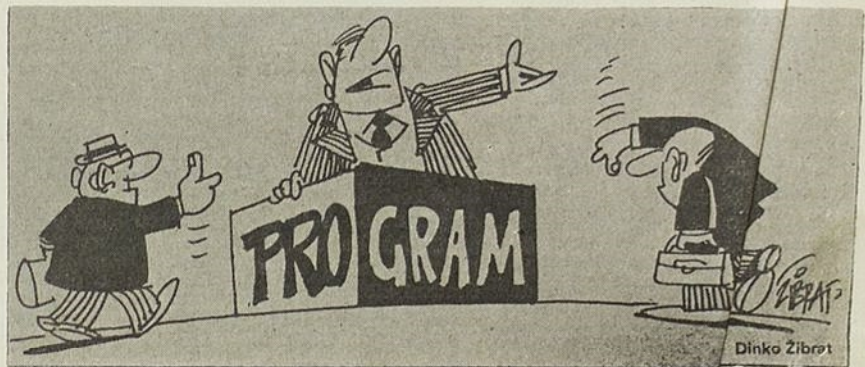
Šibenčani su se branili onako kako su se branili — obranili se nisu to je sigurno.

A i kako bi kad je »vodički sindrom« primjenjiv i na druge općinske dijelove i nije usamljen. S tom razlikom samo što drugi dijelovi općine još ne izražavaju misao o mogućem osamostaljevanju ili, kako neki običavaju reći, otcjepljenju od matice — općine. Što bi izazvalo, mnijem, dodatne (ne samo pravne) zavrzame, pa onda nit ovaj (zadnji) dogovor o tome kako će se (ipak) dogovoriti Šibenčani i Vodičani ne bi mogao zadržat optimističku notu (očekivanju). A to bi već bila krajnost, živjeti lišen optimizma zasnovanog na očekivanjima nekog budućeg dogovora, mislim.

Ako je suditi po učinjenom, dakle, bolje vrbac u ruci, nego li golub izvan ruke.

Bolje i dogovor za (neki budući) dogovor, uza sve falinke vezane za osjetljivi turistički smještaj u (neosjetljivi) privatni sektor, poneki objekat iz kategorije »divljih« i slično, nego li »razdioba krpica« u usitnjavanje ionako usitnjenih općih (i inače interesa).

Jer, dogovor kuću gradi, još utjek.

Tako je to kod nas

ČOVJEČE, (NE)LJUTI SE

„Svrgnute snage“ izgubile pedah

● Radna zajednica AMD »Šibenik«? Prisilna, pardon, privremeni organ?

— Odlazimo. Nema nas više.

● Kuda tako brzo i — kamo?

— Vraćamo se tamo odakle smo došli.

● Odlazite vi koji ste došli, a vraćaju se oni koji su (bili) otišli?

— Tako nekako, iako ne baš.

● I bit će opet sve po starom, naravno plus iskustvo koje ste im podarili?

— Ne znam, nismo o tome razmišljali.

● S obzirom na vrijeme provedeno u AMD-u, mjesec — mjesec i pol, očito da ste bez premca — »brzi Gonzales« (i) prisilne uprave?

— Brzi ili ne, činjenicama valja pogledati u oči.

● A to su, između ostaloga, da nemate više što raditi u AMD-u, da oni nemaju potrebe za vašom potrebom tj. za vama?

— Poduzimali smo i poduzeli sve što je bilo u našoj moći. Sagledali

smo suštinu problema u kolektivu, predložili mjere i...

● Otišli će, potom?

— Odlazimo upravo.

● S etiketom — privremeni organ apsurdna! Budući vas smjenjuju oni koje ste vi smjenili, usputno vas verbalno gađajući i okrivljujući za stanje u AMD-u?

— Ha, ha! Tako mu to dođe.

● Učini dobro, izi... vlastiti jezik, znate kako se kaže?

— Znam.

● Umjesto da vam zahvale što ste im poslužili ka »rame za trežnjenje«, oni — tako! »Svrgnutim snagama« se ne isplati dati ni trenutak predaha, to je očito?

— Da.

● A vi im usputno još otvorili oči u glavi — ukazali na greške i pogreške, putove izlaza i mogućnost financijske rehabilitacije?

— Činili smo samo ono što smo smatrali da je ljudski i da je dužnost činiti u ovakvim situacijama.

● Ka oorgan postavljen od najvišeg općinskog organa mogli ste istrajati, nedati se?

— Sve ima svoje granice.

● Osim kad je vlast u pitanju, tu su granice — bezgranične?

— Moguće.

● Kad ste imali vlast i ovlaštenja što sve to niste usmjerili ka »raščišćavanju terena« — na slabim temeljima, nesigurna kuća?

— Nismo ništa radili ispod, a niti preko, datih ovlaštenja.

● Ipak ste, umjesto da preduzmete dirigentsku palicu, na kraju ostali »izdirigirani«?

— U tome i jeste suština problema — nećemo dozvoliti da budemo »izdirigirani«! Shvaćate! Sve ima svoje granice, već sam rekao.

● (Osporeno) Predsjedništvo AMD-a opet »jaše«?

— Njihov problem. I njihovih osnovača. Time bi se morali pozabaviti mnogi.

● Hoćete reći, poslije mene — potop!?

— Ne, niti govora.

● (Ojačano) Predsjedništvo će najvjerojatnije koristiti vaša iskustva i saznanja — novaca navodno ima, samo što na »krivom« računu?

— Mi smo imali što smo imali reći.

● Koliko može zaključiti, vi ste bili na »ani većine, uz instruktore — sredne proizvođače, a morali ste ići voljom manjine! Kakav je pravo odnos manjine i većine u D-u?

— Ne o tome. Ima i drugih uostalom, neka oni kažu.

● Podugim podrazumijevate drugu, novu prisilnu upravu?

— Ne, to nije toliko ni važno, barem u ovoj situaciji.

● I je kraj u »slučaju AMD-a« — va na kraju. Ili još dalje.

— Ne zn... to je odgovor, zar ne? Uz ljudsko saznanje da nisu instruktori jedini koji voze na rive AMD-u.

VELIzar

ŠIBENSKI LIST

Osnivač Općinska konferencija SSRN Šibenik; Izdaje INFORMATIVNI CENTAR; Predsjednik PO Milan RADOVIĆ; Glavni i odgovorni urednik Stjepan BARANOVIC; Urednik Dragutin PUTNIKOVIC; Glavni i odgovorni urednik Đuro BECIR; Tehnički urednik Stjepan BARANOVIC; Urednik kopisti se ne vraćaju PRETPLATA na list Adrese: INFORMATIVNI CENTAR ŠIBENIK, Ulica B. Petranovića 3; Telefoni (centrala) 25-822; Direktor 25-824; Fax 34600-603-978 kod SDK Šibenik; Tisak 2829/1-1978. »Šibenski list« oslobođen je osnovnog poreza na promet